

Gösta

Gösta Serlachiuksen taidesäätö

SERLACHIUS-MUSEO GÖSTAN LAAJENNUS

Yleinen kansainvälinen suunnittelukilpailu 1.12.2010–4.3.2011

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA 22.6.2011

SISÄLLYS

1	KILPAILUTEHTÄVÄ	4	249.	NIMIMERKKI "SOLA"	31
1.1	Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus	4	255.	NIMIMERKKI "1876"	33
1.2	Osallistumisoikeus	4	276.	NIMIMERKKI "RUTH" (4)	33
1.3	Palkintolautakunta	4	281.	NIMIMERKKI "PIPARMINTTU"	33
1.4	Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	5	282.	NIMIMERKKI "ORIGAMI"	35
1.5	Ohjelma-asiakirjat	5	284.	NIMIMERKKI "ART LAND"	35
1.6	Kilpailuaika	5	294.	NIMIMERKKI "PUUTARHASSA" (2)	35
1.7	Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	5	301.	NIMIMERKKI "EMBRACE"	37
1.8	Kilpailuehdotusten palautus	5	329.	NIMIMERKKI "NELIÖPELI"	37
1.9	Kilpailukieli	5	332.	NIMIMERKKI "753421"	37
2	KILPAILUN TAUSTA JA TAVOITTEET	6	347.	NIMIMERKKI "TRANSFORM BOUNDARY"	37
2.1	Kilpailun tausta	6	352.	NIMIMERKKI "ACROSS THE RIVER AND INTO THE TREES"	39
2.2	Kilpailualueen sijainti ja ympäristö	6	366.	NIMIMERKKI "GEO"	39
2.3	Kaavatilanne	6	370.	NIMIMERKKI "ALABASTER"	39
2.4	Rakennushistoria	6	372.	NIMIMERKKI "LÄHDE"	41
2.5	Kilpailun tavoitteet	7	381.	NIMIMERKKI "LANSSI"	41
	Toiminnallinen kokonaisuus	7	395.	NIMIMERKKI "RUTH S."	41
2.6	Laajennuksen tilat	8	397.	NIMIMERKKI "STILLEBEN"	43
2.7	Laajennuksen tavoitekustannukset	8	406.	NIMIMERKKI "AVALUKSIA"	43
2.8	Ehdotusten arvosteluperusteet	8	416.	NIMIMERKKI "783812"	43
3	KILPAILUN YLEISARVOSTELU	9	417.	NIMIMERKKI "1000VIEWS"	45
3.1	Yleistä	9	434.	NIMIMERKKI "040311"	45
3.2	Kilpailun tulos	9	439.	NIMIMERKKI "HP 1002"	45
	Uudisrakentamisen sijoittuminen	9	450.	NIMIMERKKI "BAROQUE"	47
3.3	Kokonaisote ja arkkitehtuurin vaikuttavuus	10	484.	NIMIMERKKI "MKS010"	47
3.4	Liittyminen kulttuuriympäristöön ja sen arvojen huomioonottaminen	11	506.	NIMIMERKKI "281128"	47
3.5	Kokonaisuuden toimivuus ja toteuttamiskelpoisuus	12	516.	NIMIMERKKI "MFRD1988"	49
4	EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU	15	524.	NIMIMERKKI "WRAPPING"	49
10.	NIMIMERKKI "JUURET"	15	541.	NIMIMERKKI "SOUND OF SILENCE"	49
15.	NIMIMERKKI "LINJOJEN VÄLILLÄ"	15	543.	NIMIMERKKI "INSETTED"	51
27.	NIMIMERKKI "SASKIA"	15	552.	NIMIMERKKI "222705"	51
38.	NIMIMERKKI "GÖSTA GÖSTA"	17	557.	NIMIMERKKI "7D3A"	51
39.	NIMIMERKKI "LOHKI"	17	5	KILPAILUN TULOS	52
41.	NIMIMERKKI "997808"	17	6	SUOSITUS KILPAILUN JATKOTOIMENPITEIKSI	53
43.	NIMIMERKKI "MUSERLA 41644"	19	7	ARVOSTELUPÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS	54
64.	NIMIMERKKI "POLKU"	19	8	NIMIKUORTEN AVAUS	56
72.	NIMIMERKKI "PARALLELS"	19		1. palkinto, nimimerkki "PARALLELS"	56
83.	NIMIMERKKI "PILKE"	21		2. palkinto, nimimerkki "THYRA"	58
87.	NIMIMERKKI "KAIKU"	23		3. palkinto, nimimerkki "RUTH S."	60
89.	NIMIMERKKI "BENTO"	23		Lunastus, nimimerkki "PIPARMINTTU"	61
101.	NIMIMERKKI "PUISTOSSA"	25		Lunastus, nimimerkki "HP1002"	62
102.	NIMIMERKKI "RUTHIN PUINEN KORULIPAS"	25		Lunastus, nimimerkki "MKS010"	63
103.	NIMIMERKKI "THYRA"	25		Kunniamaininta, nimimerkki "BENTO"	64
111.	NIMIMERKKI "CUT-OUT"	27		Kunniamaininta, nimimerkki "RUTH" (4)	64
120.	NIMIMERKKI "LOHKOT"	27		Kunniamaininta, nimimerkki "LANSSI"	65
125.	NIMIMERKKI "VALSSI"	27		Kunniamaininta, nimimerkki "ACROSS THE RIVER AND INTO THE TREES"	65
199.	NIMIMERKKI "AKSELI"	29		Kunniamaininta, nimimerkki "SOUND OF SILENCE"	66
200.	NIMIMERKKI "HAVU"	29		Kunniamaininta, nimimerkki "MUSERLA 41644 "	66
226.	NIMIMERKKI "VÄLKE"	29		Kunniamaininta, nimimerkki "EIVÄT LIIKU "	67
230.	NIMIMERKKI "LUMMELAMPI"	31		Kunniamaininta, nimimerkki "MFRD1988"	67
237.	NIMIMERKKI "EIVÄT LIIKU"	31			

Gösta Serlachiuksen taidesäätiö
SERLACHIUS-MUSEO GÖSTAN LAAJENNUS
Yleinen kansainvälinen suunnittelukilpailu

1 KILPAILUTEHTÄVÄ

1.1 KILPAILUN JÄRJESTÄJÄ, LUONNE JA TARKOITUS

Gösta Serlachiuksen taidesäätiö juhlii 80-vuotista toimintaansa vuonna 2013. Gösta Serlachiuksen taidekokoelma on Pohjoismaiden merkittävimpiä yksityisiä kokoelmia. Kohottaakseen museon tunnettua paitsi upeiden taidekokoelmien myös vaikuttavan arkkitehtuurin kautta säätiö järjesti Serlachius-museo Göstan (Joenniemen kartano) laajennuksen suunnittelusta yleisen kansainvälisen kilpailun ajalla 1.12.2010–4.3.2011.

Laajennukseen tullaan sijoittamaan vaihtuvien näyttelyiden tilat ja kokoelmatiloja, kokous-, edustus- ja toimistotiloja sekä ravintola aputiloineen. Sinne sijoittuvat myös uusi pääaula ja lipunmyynti oheistiloineen. Uusien tilojen ohjelmapinta-ala määriteltiin 3 000 neliömetriksi.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää Serlachius-museo Göstan laajennuksen toteuttamiseksi ainutlaatuisen kulttuuriympäristöön sopiva, arkkitehtonisesti korkeatasoinen, toimiva ja toteutuskelpoinen ratkaisu, jossa esteettiset, toiminnalliset ja teknis-taloudelliset sekä kestävän kehityksen tavoitteet on ratkaistu tasapainoisesti.

1.2 OSALLISTUMISOIKEUS

Kilpailu järjestettiin yleisenä kansainvälisenä suunnittelukilpailuna.

1.3 PALKINTOLAUTAKUNTA

Palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeäminä:

- Henrik de la Chapelle, Gösta Serlachiuksen taidesäätiön hallitus, palkintolautakunnan puheenjohtaja
- Susanna Serlachius, Gösta Serlachiuksen taidesäätiön hallituksen jäsen
- Arkkitehti Jouko Koskinen
- Museonjohtaja Pauli Sivonen

sekä Mänttä-Vilppulan kaupungista:

- Kaupunginarkkitehti Sirkka Sortti

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

- Arkkitehti Sari Nieminen
- Arkkitehti Riina Palva

Palkintolautakunta kuuli seuraavia asiantuntijoita:

- Hannele Kuitunen, rakennustaiteen asiantuntija, Pirkanmaan maakuntamuseo
- Juha Roponen, Talous- ja hallintojohtaja, Gösta Serlachiuksen taidesäätiö
- Raili Simola, kustannusasiantuntija, Pöyry CM Oy
- Jari Salmi, kustannusasiantuntija, Pöyry Finland Oy
- Seppo Saastamoinen, LVIA-asiantuntija, Pöyry CM Oy

Kilpailun teknisestä toteutuksesta ja sihteeritehtävistä vastasi arkkitehti SAFA Eija Larkas-Ipatti, Pöyry Finland Oy.

Palkintolautakunta kokoontui kaikkiaan kuusi kertaa, joista arvosteluvaiheessa viisi kertaa. Työvaliokunta (Koskinen, Sivonen, Nieminen, Palva) kokoontui lisäksi useita kertoja.

1.4 KILPAILUN SÄÄNNÖT JA KILPAILUOHJELMAN HYVÄKSYMINEN

Kilpailussa noudatettiin Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailusääntöjä sekä ACE:n suunnittelukilpailuihin liittyvää suositusta (www.safa.fi). Kilpailuohjelma liitteineen oli järjestäjän, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan hyväksymä.

1.5 OHJELMA-ASIAKIRJAT

Ohjelma ja liiteasiakirjat sekä kaikki muu kilpailuun liittyvä tieto jaettiin ja tuloksista tiedotetaan kilpailun verkkosivujen välityksellä (www.serlachius.fi/suunnittelukilpailu).

1.6 KILPAILUAIKA

Kilpailuehdotusten sisäänjättoaika päättyi 4.3.2011, pienoismallin osalta 18.3.2010. Kilpailuun saapui määräaikaan mennessä kaikkiaan 579 ehdotusta. Lista kilpailuun jätettyjen ehdotusten nimimerkeistä julkaistiin kilpailun verkkosivuilla pienoismallien saavuttua.

1.7 KILPAILUEHDOTUSTEN KÄYTTÖOIKEUS

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle.

1.8 KILPAILUEHDOTUSTEN PALAUTUS

Palkitsemattomat ja lunastamattomat ehdotukset ovat noudettavissa kilpailun järjestäjältä kahden viikon kuluessa kilpailun tulosten julkistamistilaisuudesta. Kilpailija voi pyytää palauttamaan pienoismallin lähettämällä nimimerkinsä ja palautusosoitteen kilpailun järjestäjälle.

1.9 KILPAILUKIELI

Ehdotukset oli laadittava suomen tai englannin kielellä.

2 KILPAILUN TAUSTA JA TAVOITTEET

2.1 KILPAILUN TAUSTA

Serlachius-museo Göstan laajennus tarvitaan, koska museon nykyiset tilat ovat käyneet toiminnan kannalta riittämättömiksi. Joenniemen kartano on aikanaan rakennettu säätiön perustajan Gösta Serlachiuksen kodiksi eikä taidemuseoksi. Näyttelytiloissa ei voida nykyisin esitellä kattavasti säätiön omia kokoelmia eikä niihin voida sijoittaa laajoja vaihtuvia näyttelyitä. Asiakaspalvelutilat ovat riittämättömät ja kokoelma- ja toimistotilat ovat pienet tai puutteelliset.

2.2 KILPAILUALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Kilpailualue, Joenniemen kartanoalue, sijaitsee Tampereen ja Jyväskylän puolivälissä Pirkanmaalla vesistöjen rajaamassa niemessä noin kolmen kilometrin päässä Mäntän keskustasta. Kilpailualueeksi, johon laajennus sijoittuu, määriteltiin koko niemen alue sekä Taavetinsaari.

Rakennukset eivät ole suojeltuja rakennuslailla, mutta ne on merkitty valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen listaan.

Alue on rakennushistoriallisesti, henkilöhistoriallisesti ja myös miljöönnä kannalta merkittävä kohde.

2.3 KAAVATILANNE

Mäntän kaupunginhallitus on päättänyt asemakaavan laatimisesta museon alueelle 16.8.2010. Asemakaava laaditaan kilpailun tuloksen perusteella.

2.4 RAKENNUSHISTORIA

Kartano sijaitsee näkyvällä paikalla niin mantereelta kuin Melasjärveltäkin katsottuna ja hallitsee näkymiä. Kokonaisuuteen kuuluvat vuonna 1934 valmistunut kartanon päärakennus (J. Eklund) ja kaksi pienempää asuinrakennusta (W. G. Palmqvist ja Heimo Kautonen) sekä rakennusten ympärillä oleva kartanopuisto. Paul Olssonin vuonna 1935 suunnittelema geometrisiä elementtejä sisältänyt puisto- ja muotopuutarha oli ainutlaatuinen mäntäläisessä kyläyhteisössä.

Joenniemen kartanon esikuvana oli englantilainen kartanoarkkitehtuuri. Kartanon pääkerroksessa sijaitsivat isännän ja emännän työhuoneet, kirjasto, sali ja ruokasali sekä keittiötilat. Kellarissa sijaitsivat talvipuutarha, viinikellari, kylpyhuone, pesutupa sekä varasto- ja kellaritilat.

Toisessa kerroksessa olivat makuuhuoneet, suuri aulatali ja arkiolohuone. Isäntäväen makuuhuoneissa oli omat kylpyhuoneet.

Taavetinsaarella sijaitsi vanhastaan siltayhteyden päässä saunarakennus.

Maiseman säilymisen väljänä tuli olla alueen suunnittelun lähtökohtana. Alkuperäisten näkymien tukeminen Taavetinsaaren ja järven suuntaan määriteltiin tärkeiksi maisemallisiksi lähtökohdiksi.

Kartanon pääkerros muutettiin museokäyttöön Gösta Serlachiuksen kuoleman ja sotien jälkeen. Koko rakennus muutettiin museoksi laajan peruskorjaustyön jälkeen vuonna 1983.

2.5 KILPAILUN TAVOITTEET

TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS

Kilpailulla haettiin laajennukselle nykyaikaista näyttelytilakokonaisuutta, jonka keskeisenä osana ovat vaihtuvien näyttelyjen tilat. Rakennuskokonaisuuden ”sydän” on pääaula (sisääntuloaula, lipunmyynti ja museokauppa oheistiloinen). Tästä tilakokonaisuudesta tuli olla luonteva yhteys sekä Göstan nykyisiin että uusiin näyttelytiloihin.

Nykyinen kartanorakennus

Nykyinen kartanorakennus jää näyttelytiloiksi eikä sen suunnittelu sisällynyt tähän kilpailutehtävään muutoin kuin rakennusten yhteen liittämisen osalta, mikä kilpailijan tuli esittää.

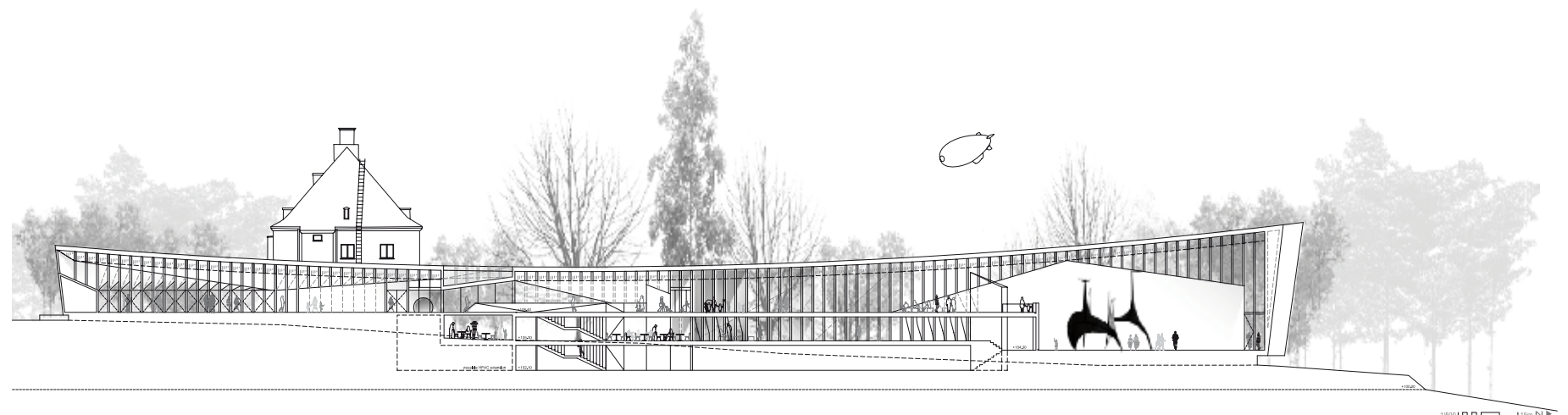
Rakennusten välinen yhteys

Museoiden välille tuli suunnitella yhdyskäytävä. Osa tiloista tai yhteyksistä oli mahdollista sijoittaa maan alle.

Näyttelytilat

Tärkeimpiä annettuja ohjeita olivat:

- Varsinaisten näyttelytilojen tulee muodostaa selkeä reitti, jonka kävijä voi kulkea alusta loppuun ja jolta on yhteys nykyisen museon näyttelytiloihin.
- Vaihtuvien näyttelyiden tilat tulee voida sulkea näyttelyvaihtojen ajaksi asiakkaiden kulkureittiä katkaisematta. Tiloihin tulee olla sujuva yhteys kokoelmien hoito- ja säilytystiloista.
- Vaihtuvien näyttelyiden salit ovat mahdollisimman avoimia yhtenäisiä tiloja, joissa pilarien määrä on minimoitu. Tasoeroja saa olla, mikäli esteettömyys ja huollon vaatimukset säilyvät.
- Vaihtuvat 1 -tilassa huonekorkeuden tulee olla 9 m, muissa vähintään 3,5 m.
- Kokoelmatilat ovat sarja huoneita, joiden koko voi vaihdella (ohjeellisesti 20–80 m²).

2.6 LAAJENNUKSEN TILAT

Kilpailijoille annettu huonetilaohjelma jakaantui seuraavasti:

Aulapalvelut	244 ohm ²
Kokous- ja edustustilat	450 ohm ²
Ravintola- ja keittiötilat	232 ohm ²
Näyttelytilat	1 000 ohm ²
Kokoelmatilat	510 ohm ²
Toimistotilat	400 ohm ²
Muut tilat (siivous, huolto, jäte yms.)	164 ohm ²

Rakennuksen laajuus määriteltiin 3 000 ohm²:ksi ja sitä vastaava bruttoalataavoite arvioitiin 4 700 brm²:ksi.

2.7 LAAJENNUKSEN TAVOITEKUSTANNUKSET

Hankkeen verottomaksi tavoitehinnaksi arvioitiin 15 M€ kustannustasossa 9/2010.

2.8 EHDOTUSTEN ARVOSTELUPERUSTEET

Palkintolautakunta painotti arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- Suunnitteluratkaisun kokonaisote, arkkitehtuurin vaikuttavuus
- Laajennuksen luonteva liittyminen ainutlaatuiseen kulttuuriympäristöön ja sen arvojen huomioiminen
- Museokokonaisuuden toimivuus sekä laajennukselle asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
- Ratkaisun toteuttamiskelpoisuus ja esteettisten, toiminnallisten, teknis-taloudellisten sekä kestävän kehityksen tavoitteiden tasapainoinen ratkaiseminen

Palkintolautakunta teetti laajuus- ja kustannusvertailun sekä tarvittavat tekniset tarkastelut ehdotusten parhaimmistosta lopullisen päätöksenteon pohjaksi.

Kokonaisratkaisun ansioita ja kehityskelpoisuutta pidettiin tärkeimpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

3 KILPAILUN YLEISARVOSTELU

3.1 YLEISTÄ

Suomen rakennuskanta on hyvin nuorta. Merkittäviä ns. historiallisia maaseutukartanoita puistoiheen on maassamme vähän. Vaikka Joenniemen kartanon päärakennus on vasta 80-vuotias, se kuuluu ympäröivine puistoiheen Suomen oloissa harvinaisuuksiin.

3.2 KILPAILUN TULOS

Kilpailuun saapui ennätysmäärä ehdotuksia, 579 kappaletta.

Palkintolautakunta harkitsi parhaaksi arvioida ehdotuksia ensin ryhmittäin sen mukaan, mihin ilmansuuntaan ne sijoittuivat suhteessa Joenniemen päärakennukseen, ja kirjoittaa ehdotuskohtaiset arvostelut sitten ehdotusten parhaimmistosta. Lisäksi oli Taavetinsaarelle sijoittuneita ehdotuksia. Kilpailuun osallistui paljon ehdotuksia, jotka olivat arkkitehtonisesti erittäin korkeatasoisia, mutta jotka eivät uudisrakennusten sijoittelultaan täyttäneet niitä ehtoja, joita kilpailuohjelmassa edellytettiin: alueelle saavuttaessa näkymien tulee säilyä avoimina järvelle sekä Taavetinsaaren suuntaan.

Uudisrakennuksen sijoituspaikat voidaan jakaa pääpiirteissään viiteen eri ryhmään:

1. Kartanorakennuksen länsipuoli

Sijoituspaikkaa pidettiin kilpailun onnistuneimpana. Kartanon asema maiseman kiintopisteenä säilyy, samoin avoimet näkymät saapumissuunnasta muotopuutarhan yli järvelle. Parhaimmillaan tällä paikalla olevat ehdotukset muodostavat yhdessä kartanorakennuksen kanssa sisääntulopi-han, jossa uudisrakennuksen pääsisäänkäynti on selkeästi näkymän päätteenä saapumissuun-nasta katsottuna (esim. nimimerkki Parallels). Sijoituspaikka mahdollistaa puutarhan kokemisen rakennuksen sisältä sekä ravintolan sijoittumisen terasseineen järvinäkymien äärelle.

2. Kartanorakennuksen pohjoispuoli

Uudisrakennuksen sijoittaminen kartanon pohjoispuolelle säilyttää koko puutarhan ja sitä ympäröivän maisematilan ennallaan, mitä pidettiin hyvänä. Osa ehdotuksista oli onnistuneesti rakentanut kartanorakennukselle vastaparin (esim. nimimerkki Ruth S.). Toisissa taas uudisrakennus oli jaettu useaan mittakaavaltaan pienempään paviljonkiin, jotka yhdessä kartanon kanssa muodostavat sisäpihamaisen tilan (esim. nimimerkki MKS010). Sijoituspaikan etuja on myös huoltoyhteyden järjestäminen yleisliikennettä häiritsemättä. Lähes kaikissa pohjoispuolelle sijoitetuissa ehdotuksissa sisäyhteys kartanorakennukseen oli ratkaistu maan alla, ja joissakin se johti hyvinkin laajoihin maanalaisiin osiin, joiden päivänvalon saanti ei ollut riittävä. Osassa ehdotuksista oli käytetty maastonmuotoja oivaltavasti hyväksi siten, että ravintola sijaitsi rinteessä nauttien järvinäkymistä (esim. nimimerkki Cut-Out).

3. Kartanorakennuksen itäpuoli

Osassa ehdotuksista massiivinen uudisrakennus peittää kartanon kokonaan saapumissuunnasta tarkasteltuna. Toisissa rakennusmassat ovat matalampia, ratkaisun perustuksessa pääosin maanalaisiin tiloihin, jolloin luonnonvalon saanti jää vähäiseksi. Sijoituspaikan hankaluudesta kertoo myös se, että monissa ehdotuksissa museokävijä joutuu kulkemaan usean huolto-oven ohi ennen kuin saapuu varsinaiselle sisäänkäyntipihalle. Julkisen rakennuksen pääsisäänkäynnin tulisi olla helposti hahmotettavissa.

4. Kartanorakennuksen eteläpuoli

Jotkut kilpailijat ovat jatkaneet kartanon ja muotopuutarhan symmetristä asetelmaa uudisrakennuksella. Tämän on kuitenkin katsottu muokkaavan liiaksi arvokasta kulttuurimaisemaa. Muotopuutarhan korvaaminen uudisrakennuksella on katsottu pahaksi virheeksi.

5. Taavetinsaari

Osa kilpailijoista on rohkeasti esittänyt lisärakentamista Taavetinsaareen. Tällöin haasteena on sisäyhteyden toteuttaminen kartanorakennukseen, mikä on osoittautunut erittäin vaikeaksi. Uudisrakennuksen volyymi on myös osoittautunut saaren kokoon nähden suureksi. Jotkut kilpailijat ovat ehdottaneet siltamaista rakennusta Joenniemen ja Taavetinsaaren välille (esim. nimimerkki Sormus). Ajatus on kiehtova, mutta maisematilaa salmen kohdalla on pidetty arvokkaana, eikä uudisrakentamista tässä kohden ole pidetty hyvänä. Siltamainen rakennus tarkoittaisi myös suuria rakennusteknisiä haasteita ja lisäkustannuksia.

3.3 KOKONAISOTE JA ARKKITEHTUURIN VAIKUTTAVUUS

Uudisrakennuksen luonne nykyajan rakentamisen korkeatasoisena edustajana ja sen kyky tuoda alueelle uusi nähtävyys, jonka arvot kestävät myös ajan saatossa.

Ehdotusten joukossa on useita, omalla tavallaan korkeatasoisia ja ammattitaidolla tehtyjä, toiminnallisesti hyviä tai kehityskelpoisia ehdotuksia, jotka sijoittuvat hienovaraisesti olevan ympäristön huomioon ottaen alueelle, mutta joista ei kuitenkaan välity erityistä tilojen elämyksellisyyttä. Kilpailun järjestämisen tarkoituksena on ollut myös se, että itse uudisrakennus on taideteos, ei pelkkä asiallinen kehys toimintoille.

Ehdotuksia arvosteltaessa paljon pohdintaa on aiheuttanut myös se, että kun Joenniemen päärakennus halutaan säilyttää perinnemaisemassa arvoisessaan asemassa, uudisrakennusta on syytä upottaa jonkin verran maastoon. Tällöin kuitenkin helposti menetetään yhteys hienoon puistoon. Kulku alaspäin on historian pitkässä perinteessä mieltynyt sellaiseksi, että joko mennään kellariin, toissijaisiin tiloihin, tai kaivaudutaan etsimään menneen maailman arkeologisia kerrostumia. Tämän vaikutelman välttämiseksi maan alta tulee löytyä erityisen hienoa tilaa.

3.4 LIITTYMINEN KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN JA SEN ARVOJEN HUOMIOONOTTAMINEN

Kilpailuohjelman kohdassa 3.8. Rakennushistoria ja kulttuuriympäristöselvitys, kohdassa ”Näkymät ja maisemalliset arvot”, on selkeästi sanottu: ”Maiseman säilyminen väljänä tulee olla alueen suunnittelun lähtökohtana myös jatkossa. Alkuperäisten näkymien tukeminen Taavetinsaaren ja järven suuntaan ovat tärkeitä maisemallisia lähtökohtia.”

Kilpailuun on tullut runsaasti muuten erittäin korkeatasoisia ehdotuksia, jotka eivät kuitenkaan rakennusten sijoittelultaan ota huomioon edellä mainittua.

Ehdotusten soveltuvuutta toteutuksen pohjaksi, täydentämään ja edelleen kehittämään olevaa kartanoympäristöä, on arvioitu seuraavin perustein:

Uudisrakentamisen sijoittuminen

Kilpailualue on laaja, vaihtoehtoja uudisrakentamisen sijoittumiselle vaikuttaa olevan runsaasti. Kuitenkin, kun otetaan huomioon paikan olevat arvot, valikoima supistuu. Alueelle saavuttaessa idästä Joenniemen kartano ympäröivine istutuksineen on hieno veistoksellinen kokonaisuus: päärakennus ja sitä ympäröivät puut näkyvät avoimen nurmialueen taustana. Tätä näkymää sekä näkymää lounaaseen järvelle ei ole syytä peittää uudisrakentamisella.

Kartanorakennuksen asema kokonaisuudessa ja uudisrakennuksen liittyminen siihen

Joenniemen kartanon päärakennuksen säilyminen itsenäisenä paviljonkina on tärkeää siten, ettei se hierarkkisesti muutu sivurakennukseksi laajuudeltaan paljon suuremman rakennusvolyymin asettuessa samalle alueelle.

Kilpailuehdotuksia tarkasteltaessa pienoismalleissa aluksi vaikuttaa hyvältä se, että liitytään maan alitse, jolloin päärakennus jää kokonaan irralleen laajennuksesta. Päärakennukseen saapuminen pelkästään ahtaan, matalan kellarin kautta on kuitenkin kyseenalaista. Maanalainen liittyminen vaatisi siis päärakennuksen kellari- ja pääkerroksen muokkaamista siten, että uusi ja vanha liittyvät toisiinsa kyllin väljästi, kuitenkin vanhan rakennuksen suojelunäkökohdat huomioon ottaen.

Myös siro lasinen liittymä talon länsipuolelta on mahdollinen, kunhan otetaan huomioon katettu terassi, johon aukeaa ovi pihan puolelta. Tämä lisäke päärakennuksen kyljessä umpinaisen oven takana avautuvine näkymineen on tärkeä taideteos sinänsä, joka on syytä säilyttää.

Joenniemen kartanon päärakennus tarvitsee ilmaa ja väljyyttä kaikille sivuilleen säilyttääkseen roolinsa. Kilpailu on osoittanut, että maanpäällinen liitososa, vaikka se rakennettaisiin sirona lasikäytävänä, saa useimmissa ehdotuksissa aikaan epäsuhtaisen parin vanhan päärakennuksen ja uuden museon välillä.

Puiston teema on sama kuin yleisesti on havaittavissa eurooppalaisen puutarhataiteen historiassa. Päärakennuksen välittömänä jatkeena on muotopuutarha ja sen rajojen ulkopuolella ns. englantilaistyyppinen maisemapuutarha vapaampine istutusalueineen ja avoimine nurmikenttineen, joka sitten länsipuolella muuttuu metsiköksi. Tämän vuoksi päärakennuksen länsipuolelle rakennettaessa tulee huolehtia siitä, että uudisrakennus ei sijoitu liian lähelle muotopuutarhaa eikä tuki näkymiä nykyiseltä pihalta järvelle.

Kilpailuohjelman mukaan piharakennukset tulee ottaa huomioon uudisrakennusta sijoitettaessa. Ehdotusten tarkastelu on osoittanut, että pieni autotalli tulonäkymän päätteeksi ei ole hierarkkisesti oikein, joten sen voi siirtää tai purkaa.

3.5 KOKONAISUUDEN TOIMIVUUS JA TOTEUTTAMISKELPOISUUS

Näyttely-, ravintola-, toimisto- ja huoltotilojen tulee muodostaa kokonaisuus, joka toimii moitteettomasti arjessa.

Osan näyttelytiloista tulee voida olla suljettuna siten, että yleisökierto muuten toimii. Näin ollen kokoelmatilat ja vaihtuvien näyttelyiden tilat eivät voi olla läpikulkutiloja.

Ravintolan keittiön huolto ei voi toimia yleisötilojen läpi.

Toimistotiloissa, konservointitiloissa ja kaikissa muissakin tiloissa, joissa työskennellään, pitää olla ikkunat ulos.

Palkintoluokkaan valituista töistä kaikki eivät sellaisenaan käy toteutuksen pohjaksi, mutta ovat kehiteltävissä toimiviksi.

Liikenne

Mikäli kartanorakennuksen pihapiiri halutaan säilyttää jalankulku- ja saattoliikennealueena, olisi syytä rakentaa huoltoajoa varten tie pihapiiriin pohjoispuolitse.

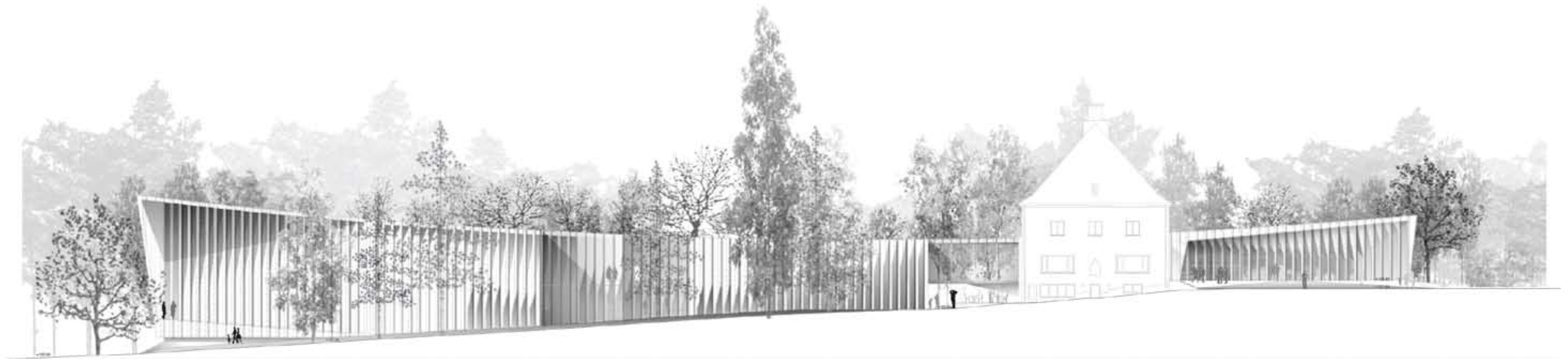
Olevaa pysäköintipaikkaa voidaan laajentaa ja osoittaa sinne alue bussien pysäköintiä varten. Suositus voisi olla, että yleisö kulkee jalan pysäköintialueelta museolle siitä huolimatta, saapuvatko he henkilö- vai linja-autoilla.

Yläluokka koostuu pääasiassa niistä ehdotuksista, jotka täyttävät edellä mainitut, kilpailuohjelmaan kirjatut lähtökohdat paikan erityisvaatimuksista. Muita ehdotuksia ei jaettu luokkiin.

Kilpailussa on jaettu kunniamainintoja ehdotuksille, jotka eivät kaikilta osiltaan täytä edellä lueteltuja toteutettavuuden ehtoja, mutta ovat muuten kilpailun runsaasta tarjonnasta seuloituneet esiin omaperäisinä ja hienoina.

Parhaista ehdotuksista tarkistettiin laajuus ja kustannukset, jotka otettiin huomioon myös arvostelussa.

Ehdotukset nro 53. "Antonio Dakakuy", nro 56. "Under/skin", nro 106. "JAP 112358", nro 113 "At art's heart", nro 236 "Fuarch5", nro 489 "Playing in the trees" ja nro 587 "NSBSM" jätettiin arvostelun ulkopuolelle puutteellisina.

4 EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

Ylä- ja palkintoluokkiin sijoitetuista ehdotuksista on laadittu seuraava arvostelu (ehdotukset on numeroitu avausjärjestyksessä).

10. NIMIMERKKI "JUURET"

Sijoittuminen alueelle on luonteva, uudisrakennus kehystää miellyttävästi saapumisen alueelle, jättää kartanorakennuksen näkymän päätteeksi ja toimii eleettömänä taustaseinänä puistolle. Kartanorakennus osallistuu kauniisti uudisrakennuksen sisätilojen näkymiin auloissa ja ravintolassa. Maaston korkeusasemia on käytetty hyväksi: huoltotilat sijaitsevat kellarissa, johon saadaan ajoreitti.

Ehdotus liittyy Joenniemen päärakennukseen itäpäädyssä kellarin kautta.

Tilat ja näyttelykierto ovat periaatteessa muuten toimivia, mutta osa näyttelytiloista on sijoitettu maan alle täysin kellarimaiseen matalaan tilaputkeen uudisrakennuksen ja kartanon välille. Muutenkaan reitti kartanoon ei voi käydä vaihtuvien näyttelytilojen lävitse, koska tilat on voitava sulkea näyttelyiden rakentamisen ajaksi.

Ehdotus on kokonaisuuteltaan hyvin asiallinen: se ei tuhoa mitään olevasta ympäristöstä, mutta ei myöskään tarjoa mielikuvaa mistään uudesta todella elämyksellisestä kerrostumasta Joenniemeen.

15. NIMIMERKKI "LINJOJEN VÄLILLÄ"

Uudisrakennuksen sijoitus on erinomainen: sekä saapuminen mäelle että kartanon rooli säilyvät. Laajennus hyötyy puistosta ja järvestä tehokkaasti ja taiten.

Maanalainen liitos kartanorakennukseen on luonteva ja perusteltu ratkaisu.

Julkisivut ovat kaavamaisia luonnoksia. Ylä- ja välipohjan paksut reunat ovat tyyliä maisemanosia.

Ravintolan sijainti ja suhde järveen on oivallinen, mutta ravintolan keittiön huoltoreitti loading dock - corridor - lift - staff room - preparation kitchen on kovin hankala.

Sisääntuloaula portaitteen ja pitkät sisä- ja ulkokäytävät ovat juhavia ja tuhlailuvia.

Paperin käyttö umpiolasin keskimmäisenä kalvona on kokeilemisen arvoinen tuoteidea, mutta koillis- ja lounaisjulkisivuissa läpinäkyvyyttä elementtiä ei ole syytä paljoa käyttää.

Ehdotus on hyvin kehityskelpoinen.

27. NIMIMERKKI "SASKIA"

Uudisrakennus sijoittuu kartanorakennuksen länsipuolelle muodostaen muotopuutarhalle kauniin, eleettömän taustan. Pääsisäänkäynti hahmottuu selvästi saapumissuunnasta. Pitkä, yksinkertainen rakennusmassa on oivaltavasti jaettu kolmeen paviljonkimaiseen maanpäällisen osaan, jolloin rakennukset sopeutuvat mittakaavaltaan hyvin kartanomiljööseen. Rakennusmassat madaltuvat järvelle päin rinteiden laskiessa, jolloin rakennus ei muodostu liian hallitsevaksi järveltä käsin.

(Teksti jatkuu sivulla 17.)

(Jatkoa sivulta 15.)

Rakennuksessa ei ole suuria toiminnallisia ongelmia. Ravintolan sijainti sisäänkäyntiaukion tuntumassa ei hyödynnä järvi- ja puistonäkymiä. Sen sijaan näyttelytiloihin johtavilta, rakennuksen ulkoseiniä kiertäviltä käytäviltä puisto ja maisema ovat hyvin koettavissa. Museopedagogiseen tilaan liittyvä ulkotila on hauska idea. Rakennuksen arkkitehtuuri materiaalivalintoineen on hallittua ja rauhallista, mutta samalla ehkä vähän liiankin mitäänsanomatonta.

38. NIMIMERKKI "GÖSTA GÖSTA"

Sijainti kartanorakennuksen koillispuolella on mainio. Kartanorakennus jää omaan rauhaansa ja puisto säilyy. Huoltoliikenne toimii esimerkiksi häiritsemättä yleisöliikennettä. Pohjat ovat toimivat ja kaikki ne tilat, joihin tarvitaan päivänvaloa, saavat sitä. Ravintola ja juhlasali asetuvat hyvin rakennuksen kainaloon. Julkisivut ovat lakonisat, mutta tyylikkää. Yhdyskäytävä on ratkaisusta johtuen pitkä ja huoltokäytävämainen. Näkymäkuvat eivät välitä mitään erityisen hienoja tilaelämyksiä rakennuksen sisältä.

39. NIMIMERKKI "LOHKI"

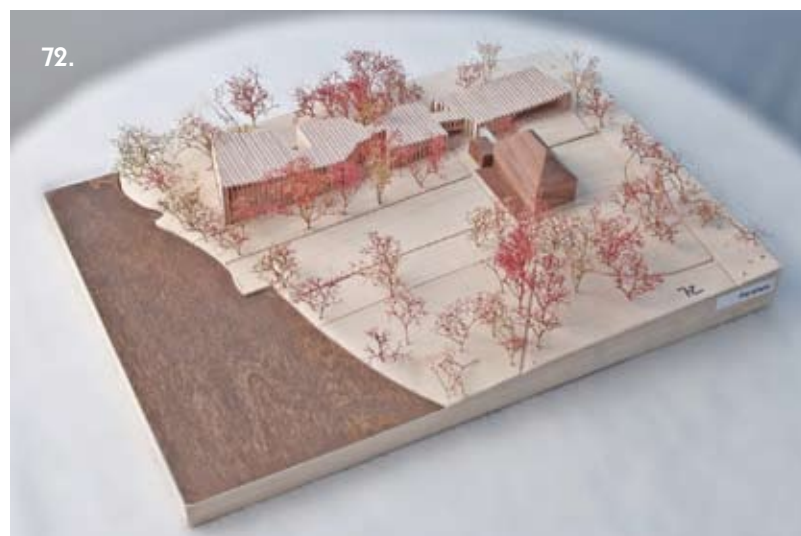
Lohki koostuu useasta neliömäisestä rakennuskappaleesta, jotka liittyvät toisiinsa nurkistaan. Näin muodostuu yksi todella hieno, lähes sulkeutuva näkymä näyttelytilasta sisäpihan läpi puistoon, mistä sisänäkymä kauniisti kertoo. Muodostuu myös todella teräviä sisäkulmia. Keskellä sijaitseva pieni kolmiomainen piha tulisi käytännössä järjestää lasikatteiseksi sisätilaksi. Poiketen monesta muusta ehdotuksesta Lohki pysyttelee näyttelytilojen osalta maan pinnalla, ja siitä seuraa massiivinen hahmo vanhan Göstan rinnalle, mitä vaikutelmaa laaja yhtenäinen vino katto vielä korostaa.

41. NIMIMERKKI "997808"

Uudisrakennus on sijoitettu ansiokkaasti puistomaisemaan siten, että se jättää tärkeät saapumisnäkmät avoimiksi, ja kartanorakennuksella säilyy dominanttiasema maisemassa. Pyöreämuotoinen rakennus sopii hyvin paikkaansa ja edustaa aikansa arkkitehtuuria luoden hyvällä tavalla kontrastisen parin kartanolle. Pääsisäänkäynti on sijoitettu luontevasti, vaikka se voisi olla selvemmin artikuloitu kaarevassa muodossa. Aulatila hyödyntää hienosti näkymiä järvelle ja ottaa kartanorakennuksen mukaan osaksi tilasarjaa suurten lasiseinien kautta. Ravintola on sijoitettu kartanon itäpuolelle rinteeseen maanalaisena tilana. Ravintolasta aukeaa näkymiä järvelle, ja ravintola toimii myös itsenäisenä museon aukioloaikojen ulkopuolella. Ravintolan huoltoa ei ole esitetty.

Museon näyttelykierto on periaatteessa toimiva, mutta ei tarjoa erityisiä tilaelämyksiä. Vertikaaliyhteytenä toimiva kasvihuoneen rekonstruktio kartanorakennuksen itäisivulla on hauska yksityiskohta.

Suunnitelman heikoin osa on rakennuksen ulkoarkkitehtuuri, joka on ristiriidassa rakennuksen käyttötarkoituksen kanssa. Jättikokoiset tekstit julkisivuissa sekä lasiseinän takaa hämmöttävät vinot rakenteet tuntuvat aiheina liian voimakkailta muuten elegantissa ehdotuksessa.

43. NIMIMERKKI "MUSERLA 41644"

Ulkoarkkitehtuuriltaan vaatimaton ehdotus, jossa päänäyttelytilat ja ravintola on poikkeavasti sijoitettu järven rantaan. Pääsisäänkäynti on luontevasti kartanorakennuksen vieressä, mutta liittymiskohta on raskaan oloinen.

Yhdyskäytävä rantarakennukseen on kovin pitkä. Polveileva reitti maisemassa tarjoaa kuitenkin kauniita näkymiä järvelle ja käytävä olisi myös mahdollista ottaa näyttelytilaksi. Rakennukseen muodostuva tilasarja on rikas ja vaihteleva, ja maisema on hyvin koettavissa myös rakennuksen sisältä.

Ratkaisu mahdollistaa museoon saapumisen veneellä. Urbaanin oloinen suhde vesistöön sopisi kuitenkin ehkä paremmin meren kuin järven rannalle. Sauna on suunnattu oikein ilta-aurinkoa kohti, mutta kokonaiskompositiossa se saa liian tärkeän aseman.

64. NIMIMERKKI "POLKU"

Sijainti kartanorakennuksen länsipuolella on hyvä, samoin sisääntulopiha. Uudisrakennuksen vesikaton polveilu ottaa kauniisti huomioon kartanorakennuksen hahmon ja kietoo vanhan kartanon ikään kuin syliinsä.

Seremonialliseksi katetuksi laituriksi esitetty erillinen maiseman ihailuun osoitettu käytävä muotopuutarhan rajana on kenties ajateltu tasoittavan laajennuksen korkeaa rakennuskappaletta puiston suuntaan; sama ajatus olisi pitänyt toteuttaa osana näyttelykiertoa. Uudisrakennuspolku voisi luontevasti polveilla etäämmällä kartanosta, jolloin se ei näyttäisi uhkaavan olevaa hierarkiaa, ja korkea päänäyttelytila voisi hyvin olla upotettu enemmän maastoon.

Lintuperspektiivistä, pienoismaalia tarkastellessa ehdotus näyttää kovin laajalta pitkien räystäidensä vuoksi, mutta niillä on perusteensa: ne luovat yhtenäisen, epäsuoraa valoa heijastavan katon näyttelytiloille. Materiaalivalintoihin ja sisätilan tunnelmaan on kiinnitetty ansiokkaasti huomiota.

Näyttelykierto on toimiva. Sivukäytävillä kuljetaan samalla puistossa, lasiseinien välityksellä. Käytävät on mitoitettu leveydeltään hulppeiksi.

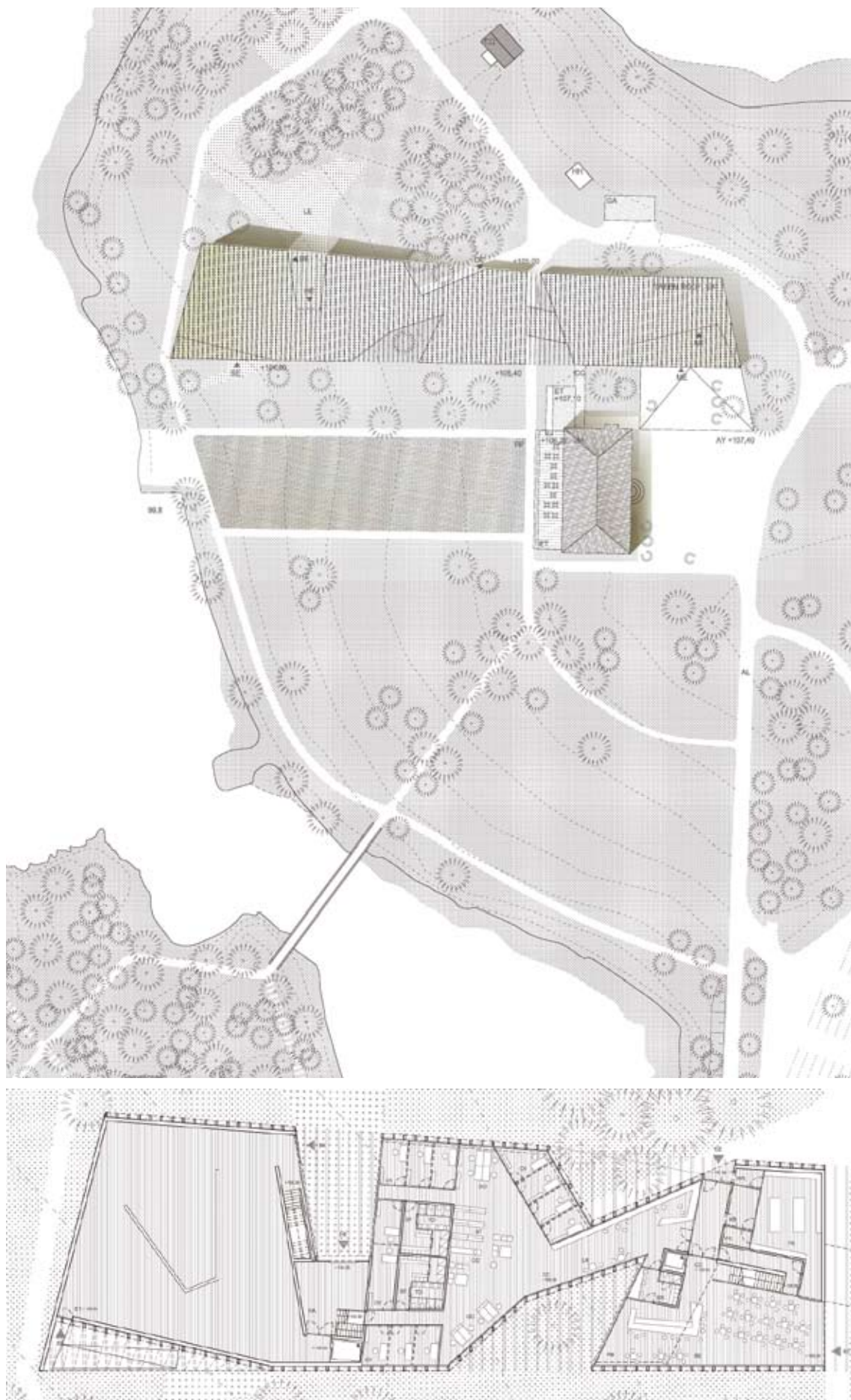
Ravintola on muuten hyvällä paikalla, mutta keittiön huolto ei voi toimia yleisöaulan ja -käytävien kautta.

72. NIMIMERKKI "PARALLELS"

Parallels on hienovireinen puurakennus, joka asettuu osaksi Joenniemen historiallisia kerrostumia vanhaa kunnioittavana mutta samalla itsenäisenä, uutena rakennustaiteen kerrostumana.

Laajuudesta huolimatta se jättää Joenniemen kartanorakennuksen maiseman hallitsijaksi, mutta ei myöskään pyri piiloutumaan; rakennus on rohkeasti sitä mitä se on. Kartanorakennuksen kohdalla "niiaaminen" on mainio oivallus. Uudisrakennuksessa on selkeä konsepti, joka hienosti sekä rakentaa eheän volyymin että kuitenkin ottaa myös puiston sisäänsä rakennuskappaleeseen tehtyjen vinoseinäisten syvennyksien välityksellä. Yhtenäinen puukonstruktio, joka ilmenee sekä sisällä että ulkona, tuo laajennukseen myös itsenäisen paviljongin luonteen, ja samalla viittaa niihin kertyneiden pääomien lähteisiin, joiden avulla taidekokoelman hankkimiseen on voitu panostaa.

Kaikista ratkaisuista näkyy yhtäältä tekijöiden innostus tehtävää kohtaan, toisaalta se, että he ovat säilyttäneet suunnitteluun ryhtyessään varsin analyttisen otteen. Uudisrakennuksen sijoitusta, tiloja, materiaaleja ja julkisivuja on mietitty tarkoin. Ratkaisut kertovat perehtyneisyydestä olevaan rakennuskantaan, rakennuspaikan ja rakennuttajan historiaan, suomalaiseen kulttuuriin ja tämän päivän arkkitehtuuriin. (Teksti jatkuu sivulla 21.)

Parallels

(Jatkoa sivulta 19.)

Autotallin ja jääkellarin siirtäminen on rohkea ja hyvä ratkaisu. Autotalli paraatipaikalla edustaa 1930-luvun ajattelua: autoja pidettiin tulevaisuuden symboleina. Nyt ne ovat jotain kovin arkista, aika on ajanut ohi Joenniemen vanhan autotallin sijoituksesta. Samalla ratkaisu mahdollistaa sen, että lisärakennus tulee rohkeasti Joenniemen pihapiiriin, ja pääsisäänkäynti saadaan luontevimmalle paikalleen. Myös yhteys kartanoon syntyy tämän ratkaisun ansiosta hyvin.

Horisontaalinen liike puistossa mahdollistaa sen esittelyn talon sisältä. Tämä onkin ollut tekijöitä innoittava peruslähtökohta. Laajennuksessa liikkuva kävijä näkee paitsi näyttelytiloja, myös puistoa aina uusista kulmista. Lopputuloksena on tilakokemus, jossa sisä- ja ulkotilat ovat jatkuvassa vuoropuhelussa keskenään. Julkisivumateriaalina käytetyt plastiset puuelementit ovat kauniita ja välittävät kekseliäästi näkymiä sisältä ulos ja ulkoa sisään. Lisäksi ne toistavat kauniisti rakennusta ympäröivän puuston rytmiiä.

Tiladramaturgia on mietitty ja se toimii ensiluokkaisesti. Näyttelytilat on sijoitettu pitkään rakennusmassaan niin, että niiden väleihin jää riittävästi siirtymätiloja. Eri näyttelyillä on omat selkeät paikkansa.

Talon sydämenä toimivat aula, juhlasali ja kerrosta alempana sijaitseva mutta silti hyvän yhteyden ja näkymän päässä oleva ravintola. Näillä tiloilla on onnistunut synergia, ja ne mahdollistavat monenlaisten tilaisuuksien järjestämisen. Aulan laajennuksena toimiva näyttelytiloihin johtava jatkos ei ole käytävänomainen, vaan oleellinen osa aulamaailmaa. Sen toisessa päässä oleva oleskelutila toimii hyvänä levähdyspaikkana näyttelyiden välillä.

Ravintolan sijoittaminen niin, että Joenniemen vähäisellä käytöllä olleet terassitilat saadaan käyttöön, on hyvä oivallus. Näin ravintolasta ja erityisesti terassilta on myös hyvä järvinäkymä, vaikka ravintola ei aivan rannassa sijaitsekaan.

Erytesesti juhlasalin ja sisääntulokatoksen kohdalla on leikitelty onnistuneesti sisä- ja ulkotilan rajojen hämärtämisellä. Kesällä juhlasalin pitkä ikkunaseinä avautuu ulos, ja tila voi näin vaikka pelastaa puutarhakonsertit sateen yllättäessä.

Avara ja valoisa, jännittävän muotoinen toimisto ilahduttaa. Tekijät ovat hienosti oivaltaneet, mitä tilaohjelmassa määritellyllä toimiston "olohuoneella" on haettu.

Kaikkien tilojen huolto toimii hyvin.

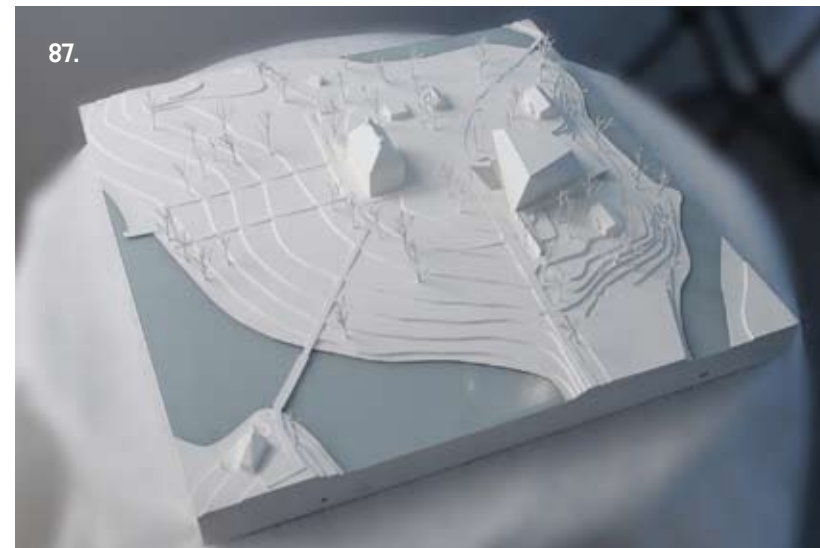
Valittu sijoitus mahdollistaa myös mahdolliset tulevat laajennukset.

Uudisrakennuksen eteläpäätykilpailuohjelmassa edellytetyn näyttelytilan sisäkorkeuden mukaan on Joenniemen puistossa liian korkea ja tulee liian lähelle rantaa. Kartanorakennus ja sen jatkeena oleva muotopuutarha saisi enemmän ilmaa ympärilleen, mikäli uudisrakennus sijaitsi hiukan etäämmällä kartanorakennuksesta.

83. NIMIMERKKI "PILKE" (kuva sivulla 22)

Uudisrakennus on sijoitettu onnistuneesti kartanorakennuksen länsipuolelle jättäen saapumisnäkymät avoimiksi järvelle ja kartanolle päin. Rakennuksen pääsisäänkäynti on löydettävissä helposti, vaikka se voisi olla vieläkin selvemmin näkymän päätteessä saapumissuunnasta käsin. Rakennuksen paviljonkimainen olemus luo onnistuneen parin kartanorakennukselle, vaikka uudisrakennuksen liittyminen kartanoon on hieman raskaan olinen.

Komeat puurakenteet yhdistettynä innovatiiviseen lasi-paperirakenteeseen tuottavat kauniita sisätiloja, joille pimennettävyyksivaatimus tosin asettaa melkoisia haasteita. Näyttelytiloissa lasiseinäinen puukonstruktio on ongelmallinen, koska näyttelytilassa pitää olla riittävästi ripustusseinää. Mittakaavaltaan volyymit sopivat hyvin maisemaan, ja rakennus näyttäytyisi upeana lyhtyjen sarjana pimeänä vuoden- ja vuorokaudenaikana.

87. NIMIMERKKI "KAIKU"

Kaiku ammentaa lähtökohtansa jääkauden siirtolohkareesta ja hahmottuu valtavana veistoksellisenä kimpaleena näyttäen jokseenkin sakraalilta rakennukselta. Etenkin julkisivuprojektioissa Kaiku on hahmoltaan moderni muunnelma Suomen keskiaikaisista kirkkoista. Sisään saavutaan vasta, kun on ensin tervehditty pihalla vanhaa Göstaa, mikä on perusteltua sekin verrattuna ratkaisuun, jossa kulku johdateltaisiin suoraan pysäköintipaikalta uudisrakennukseen. Kiteen olemus näkyy hienosti myös sisällä.

Ylimmän kerroksen näyttelykierto ei toimi silloin, kun osa tiloista on suljettuina näyttelyiden rakentamisen ajaksi; muuten rakennus on toimiva.

Uudisrakennuksen materiaaleihin on paneuduttu huolella sisältäen useimmat ajan hengen mukaiset käsittelytavat, mutta materiaalikirjo ei olisi välttämättä kaivannut punatiiltä, vaikka sitä vanhassa Göstassa onkin.

89. NIMIMERKKI "BENTO"

Herkkävireisen veistoksellinen ehdotus, jossa uudisrakentaminen sijoittuu pihapiiriin. Esitetyt sijoittumisen perusteet ovat hyvät. Useissa muissakin ehdotuksissa on pääsisäänkäynti laskettu nykyisen museon pihatason alapuolelle, ja perustasoon on viilletty kulkurampeja ja valokuiluja. Bento vaikuttaa onnistuneelta sen vuoksi, että kaltevat pinnat ja tasot ovat loivia ja maltillisia, ja sisäänkäynti on lähellä päärakennuksen sisäänkäyntiä. Alapiha ei laskeudu liian alas, joten vältetään tunteelta, että mennään kellarin kautta. Tämän ratkaisun vuoksi aula ja juhlasali ovat osittain hyvin matalia.

Kaltevien kattopintojen nousu suoraan perustasosta luo hienon veistoksellisen vaikutelman. Todelliseen tilanteeseen verrattuna näkymäkuvat ovat tyylikkäitä ja kauniita, koska niistä puuttuvat kaikki pakolliset kaiteet, joita Suomen lainsäädäntö vaatii yleisön käyttöön tarkoitettujen tilojen rakentamisessa. Jos kuvittelee mielessään vaihtoehtoja kaiteille, ne ovat suurin piirtein seuraavat: seinät jatkuvat muureina ylöspäin kaiteina, tällöin syntyy kauttaaltaan kivinen paksu räystäspanta. Toinen vaihtoehto on lasiseinien jatkuminen kattotason yli kaiteena, kolmas on jonkinlainen teräsverkko tai pinnakaide, josta tulee ulkonäkyä hallitseva arkinen kaideviidakko. Kaikista näistä seuraa rakennuskappaleiden korotus ainakin metrillä.

Ehdotuksen painaminen lähes kokonaan maan alle on aiheuttanut sen, että tärkeitä tiloja, joissa työskennellään koko päivän ajan, on vailla kunnollista päivänvaloa. Tämä ei ole laillista.

Keittiö ei voi sijaita eri kerroksessa kuin ravintola, ja vielä täysin ikkunattomassa kellarissa, koska siellä työskentelee ihmisiä.

Toimistotilat ovat liian pimeät etenkin Suomen pitkän kaamosjakson aikana, kapea ylävalonauha ei riitä.

Sijaitsevatko pedagogiset tilat todella maan alla umpisuoleessa?

Ehdotus ylittää ohjelmassa esitetyn laajuuden näyttelytilojen osalta. Pienempään vaihtuvien näyttelyiden tilaan on pääsy galleriatilojen kautta, mutta tilanne on korjattavissa. Muuten näyttelykierto on luonteva, ja näkymäkuvat antavat olettaa, että huolimatta sijainnista maan alla niihin saadaan myös päivänvaloa.

Hieno länsiterassi näyttää kokonaan hävitetyn.

Ehdotuksen esitystapa on erittäin kaunis ja antaa viitteitä myös mahdollisen toteutuksen kauneudesta. Jotta ehdotus voitaisiin toteuttaa, siihen tulisi tehdä muutoksia, jotka kasvattavat rakennuksen ulkovolyymiä siten, että työskentelytiloihin saadaan päivänvaloa ja turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon. Tällöin on todennäköistä, että laajennus menettää hienovaraista maastoveistoksen luonnettaan.

101. NIMIMERKKI "PUISTOSSA"

Hallittu ja selkeä ehdotus, joka asettuu kartanorakennuksen länsipuolelle siten, että pitkulainen rakennuskappale taipuu järven puoleisesta päädystään ja antaa luontevasti tilaa näkymille. Ehdotus väistää kilpailuohjelmassa annettujen ohjeiden mukaan piharakennuksia, ja pääsisäänkäynti jää tulosuunnassa hieman nurkan taakse. Tilanne voidaan korjata.

Yhteys olevaan museoon on esitetty kahdesta päällekkäisestä kerroksesta siten, että kokoelmanäyttelytiloihin on myös suora yhteys olevasta museosta. Reitti on esitetty galleriatilojen läpi, mutta on korjattavissa.

Näyttelykierto on toimiva ja ravintola terasseineen sijaitsee hyvin muotopuutarhan äärellä.

Julkisivut ovat rauhallisen eleettömät ja jättävät Göstalle oman paikkansa.

102. NIMIMERKKI "RUTHIN PUINEN KORULIPAS"

Uudisrakennuksen sijoitus ja kokonaisuus on varma, tiukka ja selkeä.

Maanpäällinen liitos kartanorakennukseen on esitetty vakuuttavasti. Pihasommitelma on luonteva.

Puujulkisivujen rakenne ja ilme jäävät arvailujen varaan.

Ehdotus on kaikkiaan tehokas, järkevä ja ympäristöönsä sopeutuva, mutta varovaisen vähäilmeinen.

103. NIMIMERKKI "THYRA"

Hieno ehdotus, joka vakuuttaa selkeydellään ja kauniilla näyttelytiloillaan.

Uudisrakennus sijaitsee Göstan länsipuolella kyllin etäällä kartanon päärakennuksesta ja muotopuutarhan reunasta.

Thyra on modernin arkkitehtuurin jo klassiseksi muodostunut "kenkälaatikko", vaatimaton ulospäin, mutta rikas sisältä. Kaiken muotoilottelun jälkeen palataan perusasioiden äärelle. Thyra on kilpailun tarjonnassa raikas poikkeus.

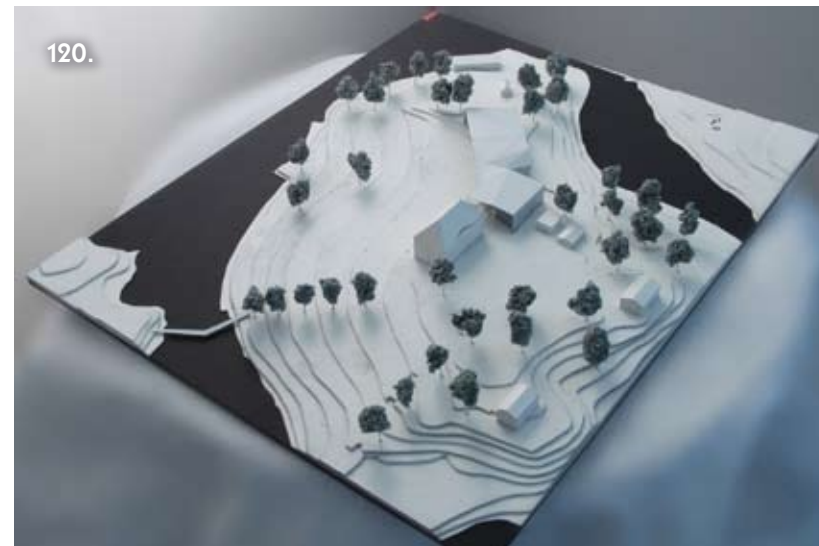
Sommittelun tehokas taituruus houkuttelee korviakin: Karski yhden nuotin pasuunafanfaari, jonka kylkeä kutittaa ilakoiva piccolohuilu.

Koska sisäyhteys, napanuora Göstaan pitää rakentaa, ehdotuksessa välttämättömyys on käännetty hyveeksi: napanuoraa monistetaan, ja siitä tehdään teema: siirryttäessä kerroksista toisiin poiketaan ulos laatikosta puiston puolelle rakennetuilla lasirampeilla. Käsite "valettu lasi" herättää epäilyksiä: valettua lasia ei ole perusteltua käyttää kehyksettömänä vesikattoa kantavana rakenteena, johon malli ja kuvat näyttävät viittaavan.

Tilat ovat yleisesti ottaen toimivia, ja näyttelykierto sisältää eriluonteisia tiloja, joita on havainnollistettu kauniissa näkymäkuvin. Saleilla on oma luonteensa, mutta ne ovat samalla kyllin neutraaleja, jotta taideteoksilla on mahdollisuus asettua niihin ja päästä oikeuksiinsa. Suppilomainen valokuilu on hyvä idea; vaikka sen läpi ei suodattuisikaan runsasta valoa, alakerrasta säilyy yhteyden tuntu yläilmoihin.

Ravintolan sijoittaminen näin hienolla paikalla pohjoispäätyyn ilman avaria näkymiä on selkeä virhe. Tärkeä tila sijaitsee kaukana aulasta laatikon perällä pitkän käytävän päässä, ja tavarat keittiön välivarastoon kuljetetaan yleisökululle tarkoitetun käytävän kautta. Sisäänkäyntikerroksen tilajärjestystä olisi syytä muuttaa siten, että ravintola asettuu keskelle rakennusta.

Idea julkisivuista erityyppisten verhouslautojen kollaasina voisi tuottaa hienon taideteoksen toteutettuna yhteistyössä taiteilijan kanssa, siis käsityönä tilattuna taideteoksena, eikä rakennusurakkaan kuuluvana työsuorituksena. Toteutustapa antaisi mahdollisuuden myös sille, että julkisivulautoja voisi uusia tarvittaessa pala kerrallaan. (Teksti jatkuu sivulla 27.)

(Jatkoa sivulta 25.)

Ehdotus itsessään on ulospäin kuin iso, abstrakti, pelkistetty puuveistos ja toteutuessaan toisi Joenniemeen uuden kerrostuman, jolla olisi myös nähtävyysarvoa.

Toteutuskelpoisuutta arvioitaessa veistokselliset lasirampit herättävät eniten kysymyksiä: näyttäisivätkö ne liikenneterminaalin kulkurampeilta, koska ne eivät voi olla kokonaan lasia? Jos näin kävisi, kaunis muotopuutarha kärsisi siihen tunkeutuvasta vieraasta elementistä, joka ei olisikaan veistoksellinen vaan arkinen.

111. NIMIMERKKI "CUT-OUT"

Selkeän asiallinen ehdotus, joka sijoittuu piha-alueelle ja yhdistyy pihakannen alla olevaan kartanorakennukseen. Osa aulaa palvelevista tiloista on sijoitettu alakertaan, josta on onnistuneesti avattu näkymä puiston läpi järvelle ja tehty terassi puistoon.

Tilat ovat toimivat, mutta esityksestä ei paljastu erityisen elämyksellisiä tilakokemuksia.

Kupari julkisivumateriaalina liittyy Göstan kattoon, mutta tunnelma on hiukan liian umpinainen.

120. NIMIMERKKI "LOHKOT"

Sijoitus ja suuntaus ovat onnistuneita ja ottavat huomioon Joenniemen päärakennuksen ja sen eteläpuolisen muotopuutarhan.

Näyttelykierto on muuten asiallinen, mutta kokoelmatilat ja pieni vaihtuvien näyttelyiden tila pitäisi voida sulkea näyttelyrakentamisen ajaksi siten, että yleisö kulkee niiden ohitse eikä lävitse.

Sisääntuloaulaan on kehitelty elämyksellisyyttä seinän mutkittelulla samalla kun itse päätilat ovat kuivan asiallisia.

Vesikatoksi on esitetty tämän hetken trendiratkaisu: useaan suuntaan taitetut katonlappeet. Ehdotus on kuitenkin eniten edukseen yönäkymäkuvassa, jossa kattoa ei näy, ja valo hohtaa puiden lävitse.

Liittymäksi kartanorakennukseen riittäisi yhden kerroksen korkuinen nivel tai maanalainen liitos.

125. NIMIMERKKI "VALSSI"

Muotokieleltään viehättävä ehdotus, joka muodostaa olevalle kartanorakennukselle uutta arkkitehtuuria edustavan, elegantin parin. Uudisrakennus on sijoitettu hyvin maisemaan, se jättää saapumisnäkyvät avoimiksi ja kartanolle jää arvoisensa asema maiseman dominanttina. Rakennuksen pääsisäänkäynti on helposti hahmotettavissa ja se johtaa valoisaan aulatilaa, joka hyödyntää järvi- ja kartanonäkymiä.

Tilajärjestelyjen suhteen rakennus vaikuttaa toimivalta, vaikka näyttelytilat kaarevine seinineen eivät ole käytettävyydeltään parhaita mahdollisia. Vaihtuvien näyttelyiden tilat tulisi voida sulkea toisistaan näyttelyrakentamisen ajaksi. Pysyvien näyttelyiden tila näyttää kapealta.

Rakennus korkeine päänäyttelytiloineen ja rampeineen tarjoaisi hienon tilakokemuksen museokävijälle. Ylävaloratkaisu on esitetty hyvin skemaattisesti ja herää kysymys, pilaisiko katon kannattelu koko herän arkkitehtuurin.

Liittymistä kartanorakennukseen ei ole esitetty.

199. NIMIMERKKI "AKSELI"

Sijoitus on taitava. Maanalainen liitos kartanorakennukseen on tehty kauniisti ja luotu maan tasalle uusi aktiivinen paikka.

Kaakkoisjulkisivun vesiaihe toiminee selostuksen mukaisesti julkisivua rikastaen.

Huoltoliikenne toimii ulkona ja sisällä erinomaisesti poikkeuksena ravintolan keittiö, jonne on vain porrasyhteys.

Maantason "tie" sisäänkäynnin vierestä lounaaseen niemen kärkeen saunalle asti on viehättävä idea.

Julkisivujen ja massoitellun luonne on yritteliäs ja arka.

200. NIMIMERKKI "HAVU"

Tilasuunnittelun osalta keskeneräiseksi jäänyt ehdotus, jonka ansioita ovat hieno sijoittuminen tontilla sekä kaunis ja omaleimainen puuarkkitehtuuri. Uudisrakennus sijoittuu kauniisti saapumisnäkömän päätteeksi ja muodostaa erittäin luontevan sisäänkäyntiaukion kartanorakennuksen kanssa. Pääsisäänkäynti on helposti hahmotettavissa saapumissuunnasta. Autotallin ja vanhan jääkellarin siirtäminen pois on hierarkkisesti oikein. Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri on herkkää ja paikkaansa sopivaa, mutta tilojen jäsentely rakennuksen sisällä ei tue taidemuseon toimintaa.

226. NIMIMERKKI "VÄLKE"

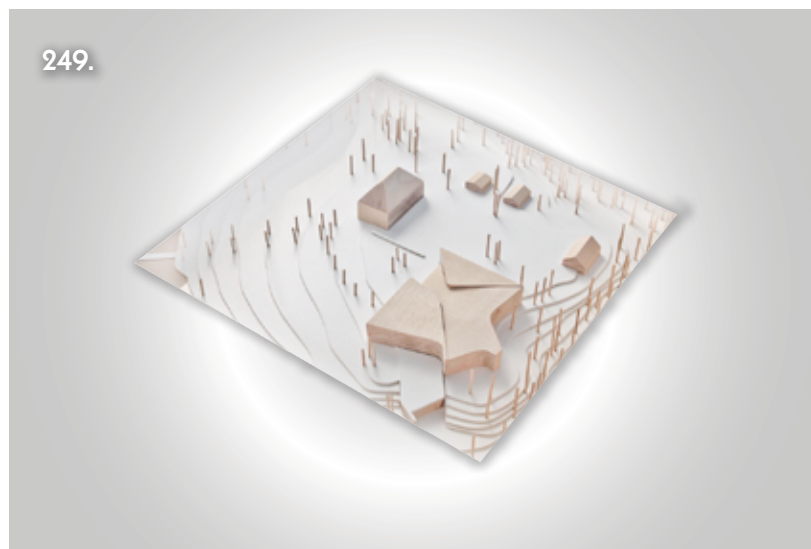
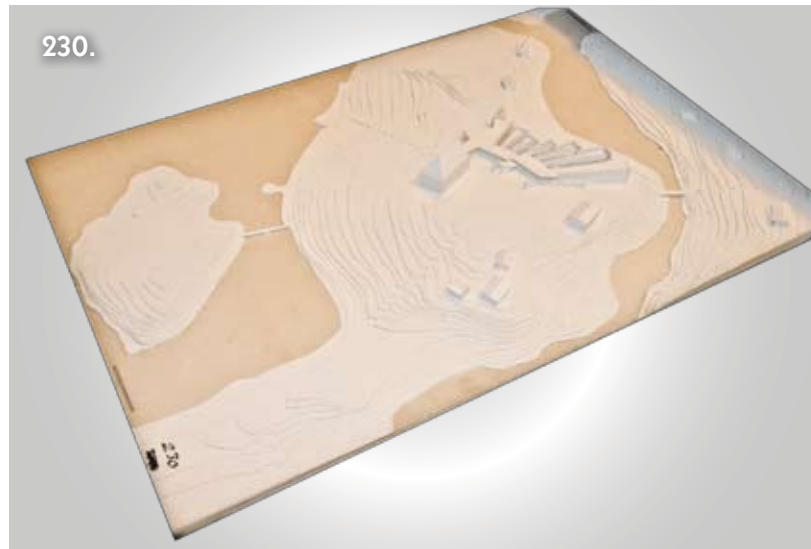
Ehdotus on tulevaisuudenuskoinen intohimoinen julistus. Kokonaisote on häikäilemätön, kompromissiton ja päämäärätietoinen: "liittää yhteen mantereen, saaren ja kartanon ja on osa puistoa".

Ehdotus herättää aikakin seuraavat kysymykset:

- Onko perusteltua ratkaista tehtävä äärimmäisen kontrastin keinoin?
- Onnistutaanko rakennustekniikan voimin saamaan aikaan kestävä ehdotuksen mukainen kolmiulotteinen virheetön vapaa muoto? (Lämpövaihteluissa lommahteleva pellitys tuottaisi irvikuvan.)

Jos noihin molempiin kysymyksiin voidaan, osataan ja uskalletaan vastata myönteisesti, ehdotus on toteutuskelpoinen. Tiloihin ja liikennejärjestelyihin tarvitaan monia muutoksia. Ne on ehkä helpompi ratkaista kuin keskeiset ympäristölliset ja tekniset haasteet.

Ehdotuksen arkkitehtuuriin kohdistui voimakkaita näkemyseroja palkintolautakunnan sisällä.

230. NIMIMERKKI "LUMMELAMPI"

Lintuperspektiivi perustelee hyvin sijoitusta ja muotoa. Vuohijoen perkaus ja jokiympäristön kunnostus on oivallinen idea.

Liitos kartanorakennukseen on raskas.

Viuhka-ajatus on johtanut tilojen jäsentelyssä hankaliinkin ratkaisuihin ja kovin moniin portaikkoihin. Julkisivut ovat hyvin keskeneräiset. Ravintolan huolto lienee mahdollinen vain pääsisäänkäynnin kautta. Huoltoreitit ovat muutenkin epäselviä.

237. NIMIMERKKI "EIVÄT LIIKU"

Uudisrakennus on sijoitettu ansiokkaasti kartanorakennuksen länsipuolelle siten, että päärakennusmassa kääntyy niemen suuntaisesti säästäten komeinta puustoa. Pääsisäänkäynnin merkitsee jo kaukaa lähestymissuunnasta havaittava sisäänkäyntikatos, joka mahdollistaa autotallin säilyttämisen ennallaan peittäen sen kuitenkin näkyvistä.

Rakennus on sijoitettu huolella paikalleen maastonmuotoja hyödyntäen. Ravintolan sijainti hyödyntää kaunista järvimaisemaa. Ramppeja ja portaita käsittävä näyttelykierto on toimiva, mutta hieman monimutkainen. Yhteys kartanoon perustuu toisen kerroksen yhdyskäytävään, mikä on raskaan näköinen ratkaisu. Kellarikerroksessa oleva henkilökunnan yhteys olisi tilajärjestelyin otettavissa yleisöliikenteen käyttöön, jolloin toisen kerroksen yhteyttä ei tarvittaisi ollenkaan.

Ehdotuksen arkkitehtuuri on voimakkaan ilmaisullista, ja siinä on niin paljon aiheita, että yleisvaikutelma on vähän levoton.

Ehdotuksessa on ansiokkaasti tutkittu Joenniemeä kokonaisuutena myös maisema-arkkitehtuurin näkökulmasta. Rakennuksen julkisivuja ei ole esitetty.

249. NIMIMERKKI "SOLA"

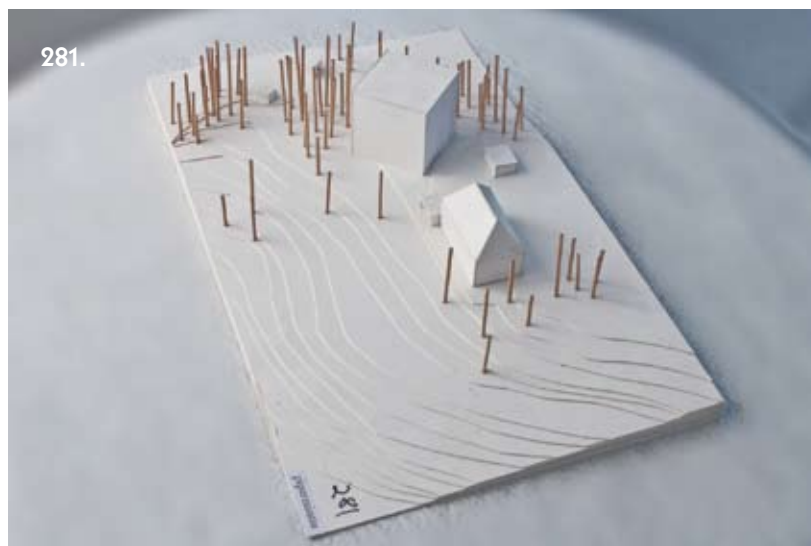
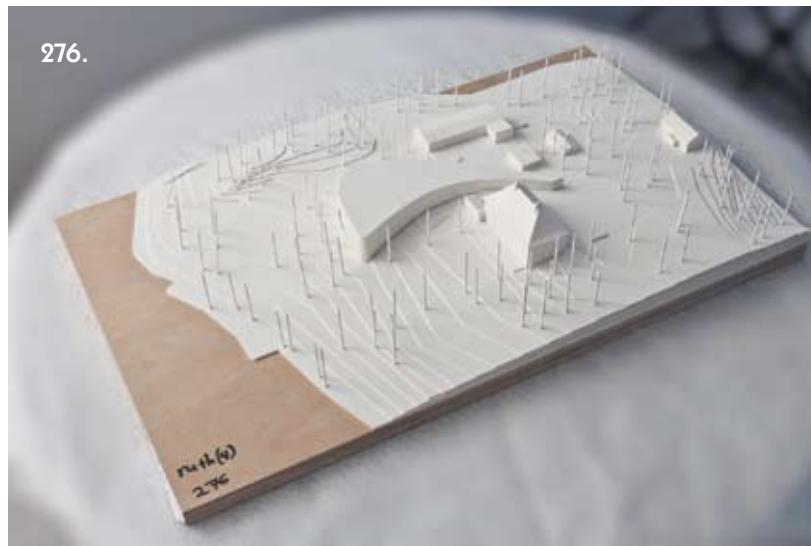
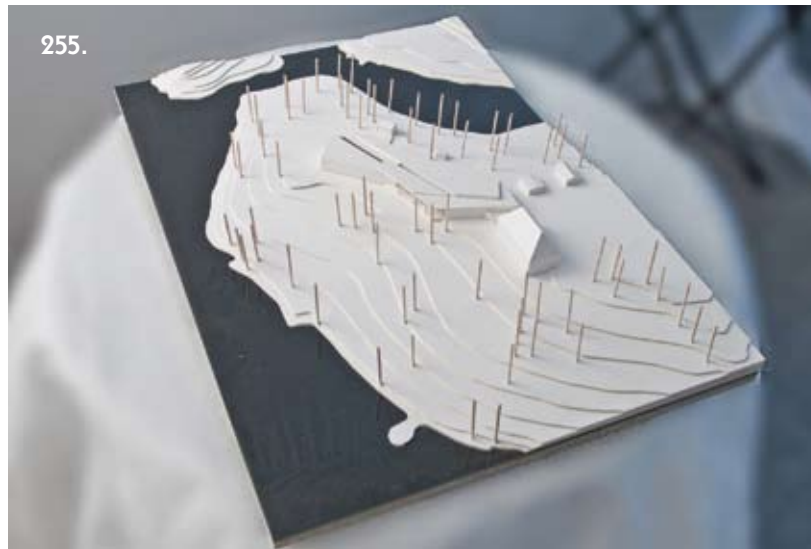
Uudisrakennus on sijoitettu tontille hyvin, se jättää järvi- ja saapumisnäkyvät avoimiksi.

Tilojen sijoittaminen yhteen maanpäälliseen volyymiin on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevä ratkaisu, mutta tuottaa rakennuksen, jolla on melko massiivinen ulkohahmo. Kaarevat seinälinjat liittävät rakennuksen luontevasti osaksi maisemaa ja luovat vaihtuvien näyttelyiden tilaan omaleimaisen tunnun. Aputilojen osalta kaarevuudet kuitenkin tuntuvat väkinäisiltä.

Ulkoarkkitehtuuri viittaa sakraalirakennuksiin, vaikkakin tiili materiaalina sopii hyvin kartanon miljööseen.

Ravintolan huoltoyhteyttä ei ole esitetty.

Liittyminen kartanorakennukseen olisi muutettavissa siten, että yhteys ei katkea, vaikka galleria-tila olisi suljettuna näyttelyrakennuksen aikana.

255. NIMIMERKKI "1876"

Hyvä sijainti ja suuntaus. Koillis-lounaissuuntainen pitkulainen uudisrakennus on luonteva sekä saapumisen että etelän puoleisten puistonäkymien kannalta. Korkeuskäyrien suuntaa noudattaen uudisrakennus kehystää olevaa puistoa huomaavaisesti hieman etäämmältä.

Ehdotus on edukseen lintuperspektiivistä tarkasteltuna: pienoismallissa näkyvät suunnat ja vyöhykkeet vaikuttavat lupaavilta. Aula- ja näyttelytilat eivät kuitenkaan näyttäydy erityisen elämyksellisinä, vaikka asiat ovatkin kohdallaan. Sisälle tullessa kulkusuunta jatkuu luontevasti alaspäin kohti päänäyttelytiloja. Lipunmyynti on päärakennuksen ja laajennuksen välissä, mikä näyttää hierarkkisesti hyvältä järjestelyltä olevan museorakennuksen kannalta. Yleisön wc-tilojen olisi syytä sijaita vaatesäilytystilojen vieressä. Ehdotus on yksi harvoista, joissa tähän paikkaan sijoitettuna on ratkaistu keittiön huoltoliikenne ja sijainti onnistuneesti.

Osa toimistotiloista saa päivänvalonsa vain ylävalon kautta, mikä ei Suomen oloissa ole riittävä ratkaisu.

Julkisivut ovat kauniit, mutta korkea betonisokkeli puiston alarinteessä näyttää maanpäälliseltä kellarilta.

276. NIMIMERKKI "RUTH" (4)

Kaunis ja veistoksellinen ehdotus, jossa uudisrakennus on sijoitettu hienosti kartanorakennuksen länsipuolelle. Uudisrakennuksen maanpäälliset osat on oivaltavasti jaettu kahteen erilliseen massaan, jotka sopeutuvat hyvin olemassa olevien rakennusten mittakaavaan. Lasinen näyttelytilat ja ravintolan käsittävä kappale muodostaa saapumissuunnasta tarkasteltuna kartanolle ja sen puistolle eleettömän taustan, jolla kuitenkin on oma vahva, uutta aikaa henkivä identiteettinsä. Sisäänkäynti museoon on jännittävä tilallinen kokemus. Pääaulan sijainti maanalaisessa kerroksessa on kätevä, mutta tuntuu luonnottomalta, kun ollaan näin kauniissa maisemassa. Juhlasali- ja museopedagogiset tilat ovat melko pimeitä sijaitessaan kellarissa vain kattolyhtyjen valon varassa. Näyttelykierto ei tarjoa erityisiä elämyksiä, sillä kauniita järvi- ja puistomaisemia ei pääse kokemaan näyttelyiden välissä.

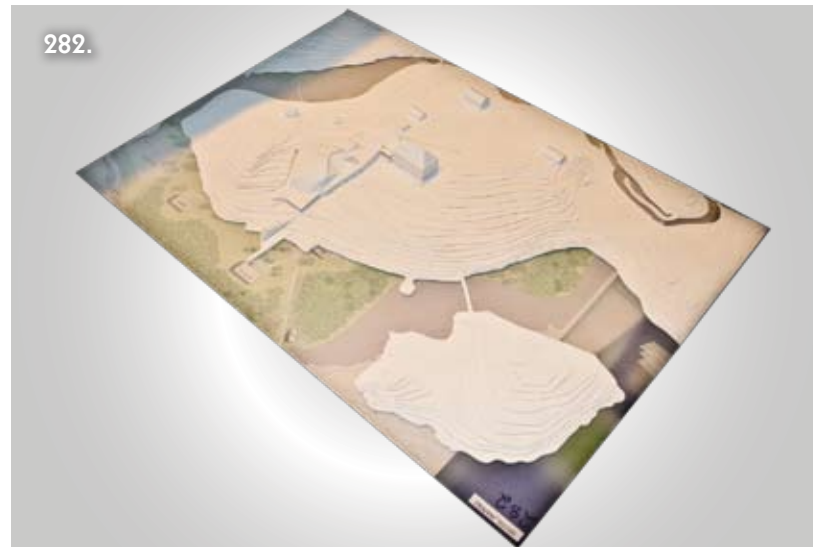
Sen sijaan ravintola hyödyntää näkymät hienosti. Se on sijoitettu siten, että kartanoon liittyvä terassi voisi toimia osana ulkotarjoilualueetta, ja ravintola voisi toimia itsenäisesti myös museon aukioloaikojen ulkopuolella. Keittiön sijainti eri tasossa kuin ravintolasali ei toimi, eikä keittiön huolto voi tapahtua yleisötilojen läpi.

Rakennuksen julkisivumateriaalit tukevat veistoksellista muotokieltä. Kaareva volyymi muodostaa hienon ulkotilan kartanon ja uudisrakennuksen väliin, mutta samalla se tulee häiritsevän lähelle kartanon puistoakselia. Asia olisi korjattavissa kääntämällä rakennusmassaa hieman, jolloin samalla saataisiin ravintolan terassille parempi suuntaus.

281. NIMIMERKKI "PIPARMINTTU"

Taidokas ja kaunis ehdotus, jossa uudisrakennus on sijoitettu luontevasti kartanorakennuksen länsipuolelle. Kuutiomainen rakennus on määrätietoisesti omanlaisensa uusi taidemuseo. Tilojen sijoittaminen viiteen kerrokseen tekee rakennuksen peittoalasta pienen säästäten puiston komeaa puustoa, sekä jättää kartanorakennuksen ja uudisrakennuksen väliset näkymät vapaiksi.

(Teksti jatkuu sivulla 35.)

(Jatkoa sivulta 33.)

Rakennuksen toiminnallinen idea on nerokas: museovierasta kuljetetaan rakennuksen ulkokehällä, jossa hän voi kokea kauniita järvi- ja puistonäkymiä noustessaan ylemmäs näyttelykerroksiin kahta erillistä porrasta pitkin. Näyttelytilat sijaitsevat rungon sisällä, ja ne mahdollistavat erilaisten näyttelykiertojen rakentamisen joustavasti. Päänäyttelytila on sijoitettu rakennuksen ylimpään kerrokseen kuin kruunuksi. Ravintola sijaitsee parhaalla mahdollisella tavalla avautuen terasseineen puisto- ja järvinäkymiin. Kartanon länsipäädyn terassi voidaan ottaa osaksi tarjoilualuetta ja ravintola voi toimia myös muun museon ollessa suljettuna. Huoltoyhteys toimii rakennuksen luoteispuolelta. Toiminnallisesti voisi olla hyvä rakentaa toinenkin hissi. Tilojen jäsentely maan alla on jäänyt luonnonmaisiksi; kellarin tilojen jäsentely uudelleen rinnettä hyödyntäen mahdollistaisi luonnonvalon saannin myös konservointitilaan.

Rakennuksen arkkitehtuuri on omaperäistä ja ajatonta. Se pelaa miellyttävän yksinkertaisilla asioilla: julkisivujen peruselementtinä on pyöreä ikkuna-aukko, joka muuttaa kokoaan kerroskorkeuden mukaan. Pyöreä teema liittyy hauskasti kartanon länsipäädyn pyöreisiin ikkunoihin. Julkisivujen materiaalia ei ole määritetty.

Rakennus nousee selvästi olemassa olevien puiden latvojen yläpuolelle. Koska järvimaisema ja suomalainen maasto ylipäättäänkin ovat melko pienipiirteisiä, tuntuu rakennuksen korkeus liian hallitsevalta. Ehdotuksen arkkitehtuuriin kohdistui voimakkaita näkemyseroja palkintolautakunnan sisällä.

282. NIMIMERKKI "ORIGAMI"

Uudisrakennuksen sijoitus on hyvä. Liitos kartanorakennukseen on raskas.

Erikoislaatuinen kaunis muotokieli, jota on viljelty taitavasti ja johdonmukaisesti kautta koko ehdotuksen.

Viherkaton käyttö kävelyyn edellyttää kaiteet, joita julkisivuissa ei ole esitetty. Ne muuttaisivatkin ulkonäköä epätoivottavalla tavalla. Muotokieli on johtanut myös itsetarkoituksellisiin ratkaisuihin: saunaosasto, ravintola ja keittiö ovat varsin hankalan muotoisia.

284. NIMIMERKKI "ART LAND"

Yllättävä sijoitus on hyödynnetty tehokkaasti, epäroimättä ja suorasukaisesti.

Liitos kartanorakennukseen on esimerkillinen.

Julkisivujen sekä aulan ja ravintolan kattojen peilipinnat sopivat ratkaisun henkeen.

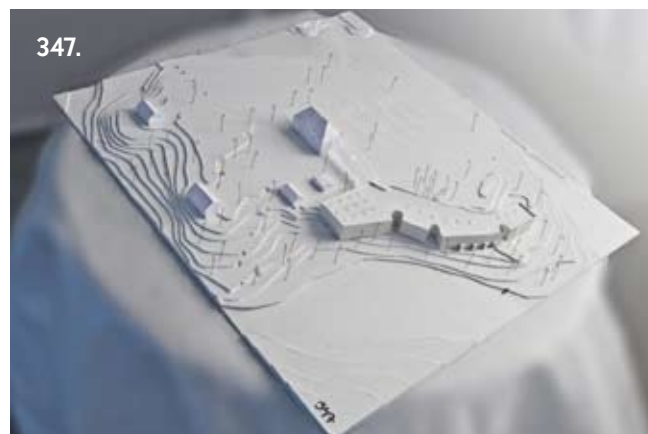
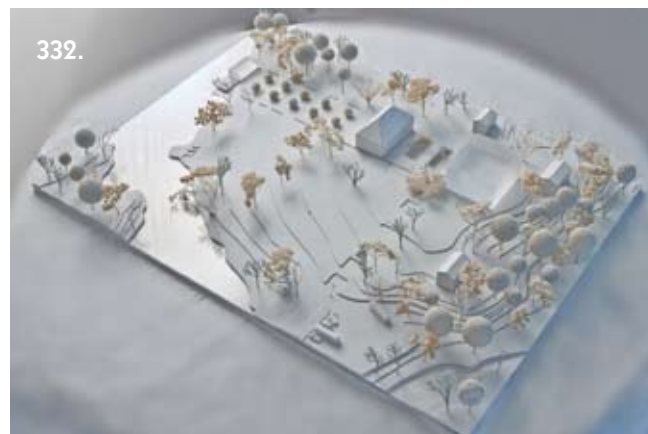
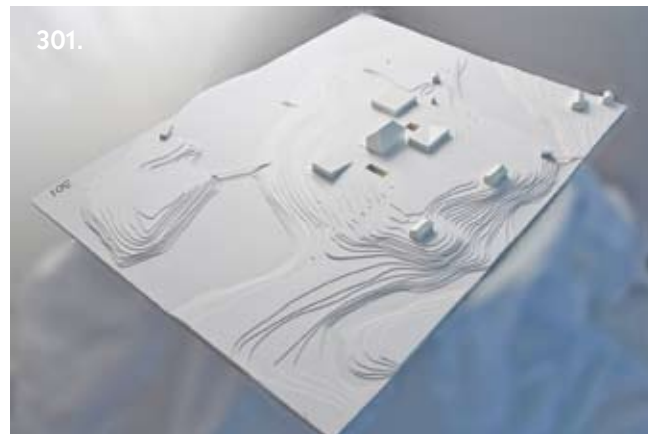
Kokonaisidea, liikenne ja tilat ovat sopusointuisen selkeät ja varmat. Ehdotus on hyvin valmis.

294. NIMIMERKKI "PUUTARHASSA" (2)

Uudisrakennuksen sijoitus on järkevä. Pääsisäänkäynnin tuonti lähelle tulijaa on monin tavoin käytännöllinen ratkaisu. Ravintola ja juhlasali muodostavat yhdessä sisäänkäynnin kanssa oman erikseenkin käytettävissä olevan yksikkönsä. Maanpäällinen käytävä kartanorakennuksen eteläpuolitse näyttelytiloihin on kumminkin varsin arveluttava.

Liitos kartanorakennukseen eteläpuoliselta käytävältä on perusratkaisun rajoissa luonteva.

Käytäväinteriöörit ovat kauniita, julkisivut taitavia ja rauhallisia.

301. NIMIMERKKI "EMBRACE"(1)

Elegantin pelkistetty ehdotus, jossa suurin osa uudisrakennuksen volyymistä on sijoitettu maan alle, ja maanpäälliset osat sijoittuvat kartanorakennuksen ympärille. Veistokselliset, hallitut massat sopivat kauniisti puistomaisemaan. Ravintolan sisältävä paviljonki sijaitsee kartanon itäpuolella, mutta se ei hallitse saapumisnäkyä liikaa. Pääsisäänkäynti on helposti hahmotettavissa, ja se sijaitsee hyvässä suhteessa kartanorakennukseen nähden.

Rakennuksen maanalaiset tilat ovat todella laajat eikä niiden valonsaanti ainakaan työskentelytilojen osalta ole riittävä. Näyttelytilat ovat toimivat, mutta eivät erityisen luonteikkaat. Näyttelytilojen koko poikkeaa melkoisesti ohjelma-alasta.

329. NIMIMERKKI "NELIÖPELI"

Sijoitus on muuten hyvä, mutta massiivinen "neliö" on uhkaavan lähellä kartanorakennusta. Vuohijoki on otettu kauniisti huomioon.

Yhteys kartanorakennukseen on kätevä, mutta ilmeeltään raskas.

Sisääntuloaula aukeaa kauniisti veistospihaan, jota on käytetty tehokkaasti sekä yleisö- että henkilökuntatilojen lähimaisemana. Kun juhlasali on suljettu, reitti sisäänkäynniltä lipunmyyntiin on paljon epäselvempi kuin ravintolaan ja veistospihalle.

Ravintolan huolto ei voi toimia pääsisäänkäynnin kautta.

Julkisivut ovat vähäverisiä. Katon vihermaton perustelu illuusiona maasta kohonneesta massasta toimii vain ilmassa liikkujille.

332. NIMIMERKKI "753421"

Napakka ja selkeä ehdotus, jossa uudisrakennus sijoittuu hienosti osaksi kartanon ja puiston aksiaalisommitelmaa.

Rakennuksen maanpäällinen osa on saatu pieneksi sijoittamalla valtaosa toiminnoista maan alle. Mittakaavaltaan siro rakennus muodostaa kartanorakennukselle oivan modernin parin.

Kartanorakennus on hienosti läsnä laajennuksen pääaulan sekä ravintolan tiloissa.

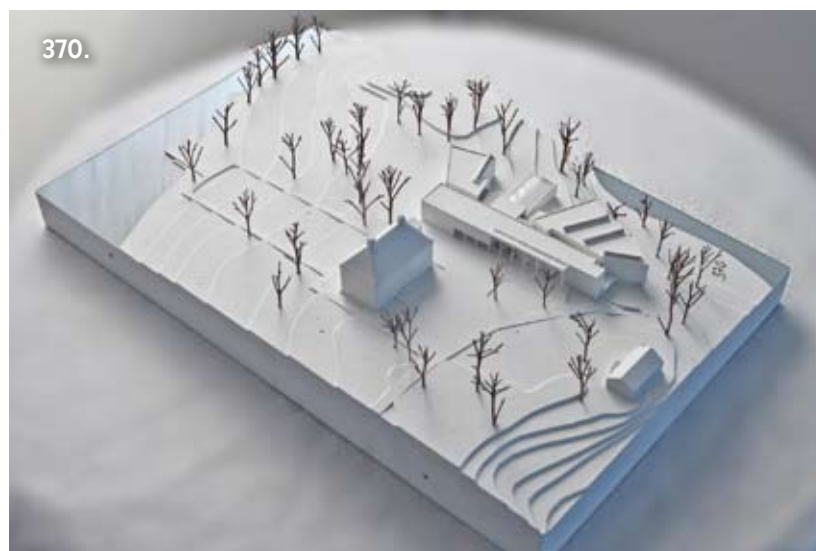
Arkkitehtuuri on pelkistettyä, ehkä jopa vähän tylsää.

Valitettavasti Suomen oloissa maantason alapuolella olevat toimistotilat eivät saa tarpeeksi luonnonvaloa valokuilujen kautta. Kokoelmanäyttely ei voi olla ainoa yhteys kartanoon.

347. NIMIMERKKI "TRANSFORM BOUNDARY"

Kaunis sijoitus joenrantaan luo ehdotukselle persoonallisen ilmeen. Sitoutuminen paikkaan, joka on kartanomiljöössä jäänyt vaille huomiota, tuo suurelle laajennukselle lisää perusteluita.

Pitkä silta yhteytenä kartanorakennukseen sallii kartanon kiertämisen, mutta muodostuu helposti raskaaksi rakenteeksi. Sydänmuuri-idea on oiva kulun opastaja. Siihen tarvitaan kuitenkin kulkuaukko ainakin aulasta. Saunan sijoitus ei ole toimiva.

352. NIMIMERKKI "ACROSS THE RIVER AND INTO THE TREES"

Taavetinsaarelle sijoitetuista ehdotuksista tämä on yksi ansiokkaimmista.

Sijainnin ansiosta koko problematiikka koskien Joenniemen päärakennusta laukeaa, mikäli pysytellään puiden latvusten alapuolella. Pienoismallista huokuu rauhallisen, puurakenteisen metsätemppelein tunnelma, kiitos mallista poisjätetyn vesikaton, jolloin rakenteet näkyvät. Leveä silta rakentuu kauniisti osaksi uudisrakennusta.

Saapumisesta on kehitelty yksinkertaisen kaunis seremonia: järven ylittävä silta ikään kuin jatkuu rakennuksessa uppoamalla rakennuksen sisään ja muodostamalla taivaskattoisen tilan rakennuksen keskelle. Sisälle tultaessa avautuu näkymä veteen, ja kulku jatkuu alas päänäyttelytilaan. Tällöin ollaan taas rannan tuntumassa.

Puu rakennusmateriaalina on oleellinen osa tämän rakennuksen luonnetta. Liittymä Joenniemen kartanorakennukseen on onnistuneesti esitetty ehdottamalla rakennettavaksi lasinen kasvihuone paikalla olleen tilalle. Yhteydet olevan museon sisällä tulee ratkaista. Yhdyskäytävän luonteva sijainti on olevan puukujanteen kohdalla, mutta laajennuksen alakerrasta puuttuu kaikki se kaunis seremoniallisuus, jota on leveää siltaa kuljettaessa. Huoltoliikenne onnistuu sillan kautta, ilmeisesti näyttelytilojen kohdalla on jonkinlainen vinssi?

Esitys on vakuuttava ja kertoo eläytymisestä paikan henkeen ja sen kehittämismahdollisuuksiin. Puurakentamisen yksityiskohdat, rakenteelliset liitokset ja lasiseinien detaljit olisi erityisen tärkeitä toteuttaa hienosti, jotta runollisuus säilyisi yksinkertaisessa rakennusvolyymissä.

Talvisaikaan, kun puut ovat lehdetttömiä, suuri rakennuskappale kuitenkin hallitsisi näkymiä ja saisi olevan Joenniemen päärakennuksen näyttämään pieneltä avoimen näkymän toisessa päässä. Tämä muuttaisi paikan hierarkiaa.

Sillan ja pitkän yhdyskäytävän rakentaminen lisäävät ehdotuksen laajuutta ja nostavat kustannuksia.

366. NIMIMERKKI "GEO"

Se vähä, mikä pahoin kesken jääneessä ehdotuksessa on tehty, on tehty kiehtovan kauniisti.

Upotus saareen ja upotuksen kattaminen on vakuuttavaa.

Puutteet kuitenkin vievät ehdotukselta enemmän menestymisen mahdollisuudet:

- Yhteys kartanorakennukseen on kokonaan esittämättä.
- Mallissa ja kuvissa on saaresta jäänyt kaksi alinta käyrää pois, saari on kuin laskeutunut kaksi metriä järveen. Selostuksen "saaren pienempi puolisko" lienee edellisestä johtuva väärinkäsitys.
- Sauna on aivan mahdottomasti sijoitettu. Ei ikkunoita, ei ulospääsyä.

370. NIMIMERKKI "ALABASTER"

Uudisrakennuksen sijoitus on järkevä. Yhteys kartanorakennuksen kellarista kartanon pääaulaan on keksitty mainiosti.

Aula yhteyksineen on ratkaistu raikkaasti, yksinkertaisesti ja toimivasti. Tilojen monimuotoisuus on hallittua ja luonteikasta. Toisen kerroksen halkaiseva terassi tuo toimistotiloille miellyttävää lisäarvoa.

Ehdotus on hyvin kehityskelpoinen.

372. NIMIMERKKI "LÄHDE"

Lähde tuo Joenniemeen tämän hetken trendikkään aaltoilevalinjaisen uudisrakennuksen. Kuin puistossa lymyilisi jokin eksoottinen valtava eläin maapallon varhemmilta vuosituhansilta, vain karvainen selkä on jäänyt näkyviin. Liskon hännän olisi voinut katkaista ajoissa ennen sen kohtaamista Joenniemen päärakennuksen kanssa.

Sijainti on hyvä: koko puisto ja kartanon päärakennuksen liepeet jäävät rauhaan. Kuitenkin oleva museo osallistuu hienosti uudisrakennuksen sisänäkymiin, joissa on käytetty kauniisti puuta.

Toiminnallisesti ratkaisu on hyvä: näyttelytilat eivät missään kohdassa ole läpikulkutiloja.

Kiiltävän metallin käyttäminen näin laajasti kulttuuriympäristössä on arvottomiskysymys. Kesähelteellä tällaisen rakennuksen lähistöllä saattaa olla sietämätöntä, koska pinta heijastaa auringon lämmön moninkertaisena. Lisäksi mietityttää, miten metalli vanhenisi ja patinoituisi rakennuspaikan vaatimusten mukaan kyllin arvokkaasti.

381. NIMIMERKKI "LANSSI"

Uudisrakennuksen sijoitus on järkevä.

Pääjulkisivun uskalias veistoksellisuus toimii kartanorakennuksen naapurina oivallisesti; suuruus ei olekaan uhka, kun luonteet ovat sopivan elegantisti erilaiset.

Tekijä vihjaa lähes uskottavasti maanpäällisen liitoksen kartanorakennukseen tukiksi, joka painaa julkisivua mutkalle. Toinen maanalainen yhdyskäytävä on tarpeeton.

Tilojen muodot ja liikennejärjestelyt ovat moitteettomia. Tosin eräitten toimistohuoneitten ikkunoitten avaaminen pelkästään lastauspihalle tuntuu tällaisessa paikassa tylyltä.

395. NIMIMERKKI "RUTH S."

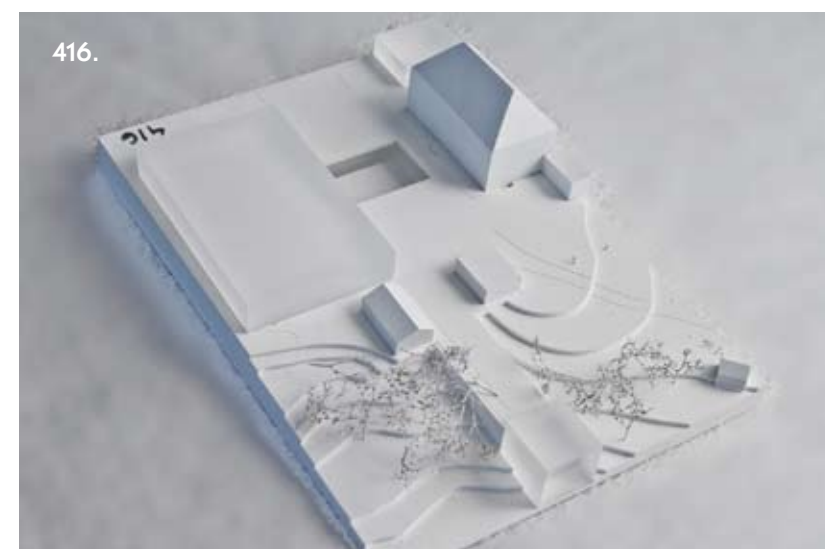
Herkän veistoksellinen ehdotus, jossa kartanorakennukselle muodostuu omaleimainen, uutta arkkitehtuuria edustava vastapari. Vanhan kartanorakennuksen ja uudisrakennuksen välille syntyvässä dialogissa uudisosa edustaa hyvin tätä päivää. Se on kevyt ja ilmava kuin Ruthin kesähattu. Kattomuodolla leikittelevä arkkitehtuuri on omaleimaista, herkkää ja hauskaa. Helmaosan muotoilulla on toki selvät esikuvansa sveitsiläisessä nykyarkkitehtuurissa. Laajennusosa on sijoitettu maisemaan siten, että näkymät saapumissuunnasta kartanolle ja järvelle jäävät avoimiksi. Rakennuksen pääsisäänkäynti hahmottuu selvästi, ja aulatilat hyödyntävät näkymiä järvelle ja kartanolle. Sisääntuloaula ja juhlasali muodostavat toimivan tilakokonaisuuden.

Ravintola on sijoitettu hyvin aulan ja pääsisäänkäynnin yhteyteen. Ravintolan terassi avautuu iltapäiväaurinkoon, mutta näkymien suhteen suuntaus on huono.

Näyttelykierto on järjestettävissä toimivaksi. Päänäyttelytila ylimmässä kerroksessa olisi hienosti toteutettuna upea. Pääportaan, maanalaisen näyttelytilan ja kartanoon liittyvän uuden portaan muodostama tilasarja on kilpailun harvoja esimerkkejä siitä, miten rakennukset voidaan yhdistää tilallisesti toisiinsa.

Työtilat on sijoitettu hyvin siten, että ne kaikki saavat luonnonvaloa. Huoltoyhteys rakennuksen pohjoispuolelta on toimiva eikä häiritse museovieraita.

Muotokieli ja materiaalivalinnat tukevat toisiaan. Polttoleikatut kuviot julkisivuissa ovat tarpeeton detalji.

397. NIMIMERKKI "STILLEBEN"

Kompakti ja selkeä ehdotus, jossa uudisrakennus muodostaa kartanorakennuksen kanssa luontevan sisäänkäyntiaukion. Rakennuksen paviljonkimainen olemus sopii hyvin kartanon viereen. Maanpäällinen yhteys kartanorakennukseen on sopivan vähäeleinen.

Rakennus on hyvin toimiva. Ravintolan ja juhlasalin muodostama kokonaisuus sijaitsee hyvin järvinäkymien äärellä hyödyntäen olemassa olevan kartanon ulkoterrassin. Aulan jakaantuminen kaksiosaiseksi hankaloittaa sisääntulokerroksen ja näyttelyihin johtavan reitin hahmottamista. Rakennuksen selkärangana toimiva kanjoni on tilallisesti kiinnostava aihe, mutta ehkä turhan suuri eleinen tämän kokoiseen rakennukseen. Rakennuksen länsipuolelle jäävä kapea joki ei ole maisemien kannalta paras suunta avata näkymiä.

Ehdotuksen henki on hyvin hillitty ja kokonaisilme jää vähän vaisuksi.

406. NIMIMERKKI "AVAUKSIA"

Ehdotus on yksi harvoista, jossa rakennetaan uutta, taideteoksille tarkoitettua ulkotilaa alueelle. Puiston ja näkymät säilyttävä ehdotus, joka ottaa haltuunsa kartanorakennuksen luoteispuolen. Näin se, mikä on säilyttämisen arvoista, säilyy, mutta kuitenkin rakentuu uusi paikka alueelle "joen" suuntaan veistospihoineen. Joki on tällä hetkellä vain oja, mutta on periaatteessa ruoppaamalla levennettävissä.

Pienoismallissa ehdotus on lakoninen, lähes tehdashallimainen ratkaisu, mutta paljastaa myös hienoja piirteitä lähemmässä tarkastelussa.

Selostuksessa kerrottu ajatus siitä, miten keskeinen näyttelytila *avautuu* aulatilaa, ei näytä toteutuvan; kuva päänäyttelytilasta vaikuttaa yksitotiselta hallilta. Miten toteutuu selostuksessa kehuttu näyttelytilojen erilainen ja voimakas luonne? Tunne yhteydestä luonnonvaloon talvisin voi olla ongelma, vaikka kesäisin tulisikin paljon valoa lasiseinien ja heijastavien kattopintojen kautta.

Näyttelykierto on toimiva, mutta muita toiminnallisia ongelmia on: yleisön wc-tilojen olisi hyvä olla vaatesäilytyksen lähellä, keittiön pitäisi olla samassa kerroksessa ravintolan kanssa, ja sinne tulisi olla huoltoyhteys. Veistospihan runollisuus haihtuu, jos siinä pyörivät huoltoautot.

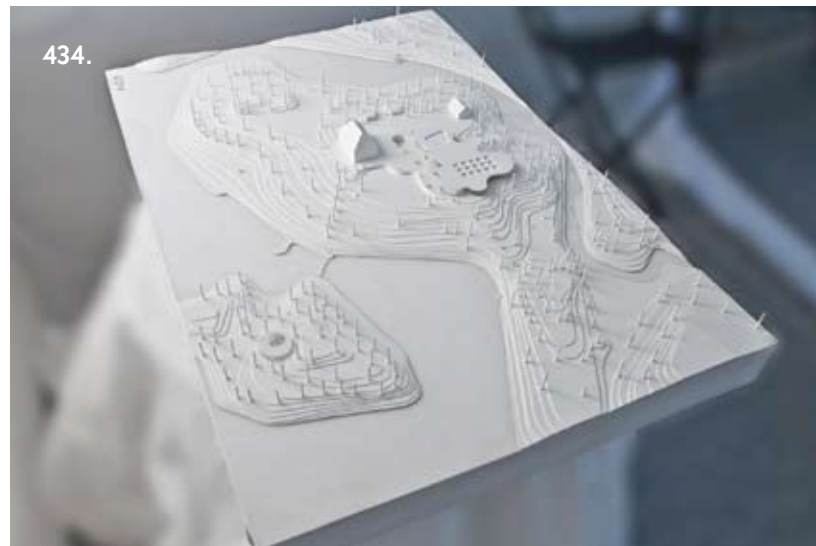
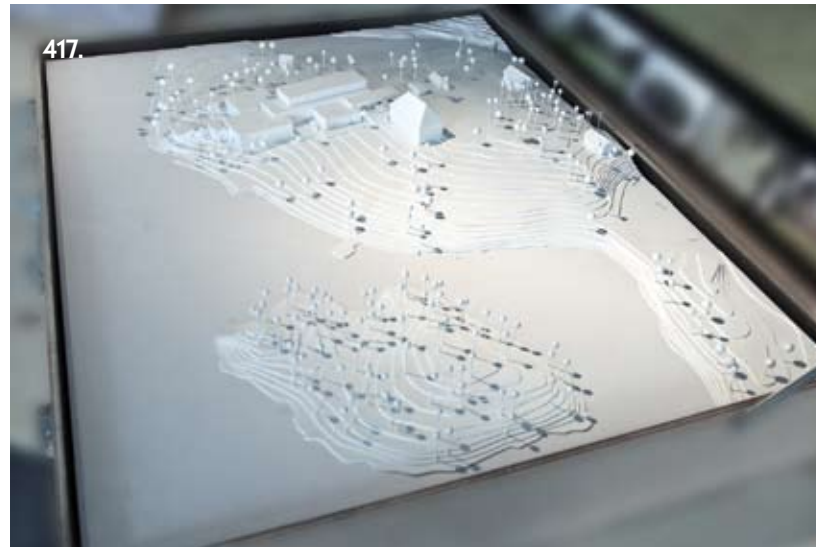
Julkisivut ovat rauhalliset ja laajennus on ikään kuin eleetön jalusta päärakennukselle.

416. NIMIMERKKI "783812"

Ehdotus edustaa ratkaisumallia, jossa uudisrakennuksen maanpäälliset osat on sijoitettu täydentämään Joenniemen kartanon sisäänkäyntiaukiota. Saapumissuunnasta käsin kartanorakennus on edelleen maiseman dominantti, ja vaikka ravintolarakennus sijaitsee kartanon itäpuolella, se on riittävän matala ja antaa kartanon hallita saapumisnäköä.

Maantasoa alemmas sijoitettu valopiha on toimiva rakennuksen sydän, mutta sen huolto Suomen ilmasto-olosuhteissa on haasteellista.

Näyttelytilat ovat toimivia, mutta toteavia eikä niiden valaistusta ole esitetty. Rakennuksessa on melko paljon leveitä käytäviä- ja aulatiloja.

417. NIMIMERKKI "1000VIEWS"

Uudisrakennuksen sijoitus on järkevä ja ympäristöä kunnioittava. Maanpäällinen yhteys kartanorakennukseen on hillitty.

Kaksi pääsisäänkäyntiä kartanorakennuksen etelä- ja pohjoispuolitse on hauska ratkaisu. Ehkäpä tulijat voisi ohjata yhtä ja poistujat toista kautta. Reitti aulasta näyttelykerrokseen on pitkä ja vaikeasti arvattavissa.

Tekijä on nähnyt paljon vaivaa pilkkooessaan rakennusmassan suhteikkaisiin osiin ja valitessaan julkisivujen kieleksi kartanon säestyksen. Tavoitteessa on onnistuttu, ja tulos on vahvan rauhallinen. Tavoite tuntuu kumminkin aika vähäiseltä, kun kyseessä on kartanorakennusta monin kerroin suurempi uudisrakennus.

434. NIMIMERKKI "040311"

Erikoislaatuinen muotokieli perustelee sijainninkin. Yhteys kartanorakennukseen on tuotu ylös väärästä paikasta. Se tuhoaa kartanon isoimman salin.

Tekijä osaa valitsemansa muotokielen erinomaisesti. Tilat ovat viehättäviä ja kokonaisuus luontevan soljuva. Osa avoimesta ilmeestä on kuitenkin tehty väkivalloin. Museopedagogiset tilat eivät voi olla sanoja aulassa, vaan niissä tarvitaan työrauha. Toimistotkaan eivät oikein toimi pöytinä aulassa. Nuo asiat voi kuitenkin vaivatta korjata.

Ravintola ja juhlasali on ratkaistu mainiosti. Kierreporras alas näyttelytiloihin on upea ja houkutteleva. Selostus on kiusallisen pintapuolinen ja vähäsisältöinen.

439. NIMIMERKKI "HP 1002"

Sijoitus ja vapaa muotokieli ovat keskenään sopusoinnussa. Ajatus metsän sekaan lomittuvasta ja valuvasta tilasta on runollisen kaunis.

Liitos kartanorakennukseen on kohtuullinen.

Tilat ovat näyttelynrakentajan ja näyttelyvieraan kannalta oivalliset. Kokonaisuus hahmottuu veistospihaa kierrellessä tämän tästä, eikä eksymisen vaaraa ole. Tavoiteltu metsässä pujottelun tunne on taitavasti esitettyssä suunnitelmassa saavutettu erinomaisesti.

Toteutuksen onnistuminen edellyttää huippuluokan rakennesuunnittelua ja -tekniikkaa. Kaarevan lasiseinän korvaaminen murtoviivalla tuhoaa helposti illuusion. Esitetty pilarittomuus ei onnistu juhlasalin itä- ja ravintolan kaakkoisseinillä. Lattia- ja kattolaattojen reunat julkisivuissa ovat vaikeita ja vaativia detaljeja, jotka säätelevät kokonaisilmettä hyvin merkittävästi.

Koivuseinät sisällä ovat vaikeasti ylläpidettävä tarpeeton lisä ja metsän puille häviävä kilpailija. Sisäseiniä voi sen sijaan väljimmissä paikoissa käyttää mainiosti näyttelypintoina.

Ehdotus on hurmaava ja kehityskelpoinen, mutta edellyttää parhainta mahdollista teknistä suunnittelua ja toteutusta. Ehdotus myös tarvitsee runsaasti kehittämistä:

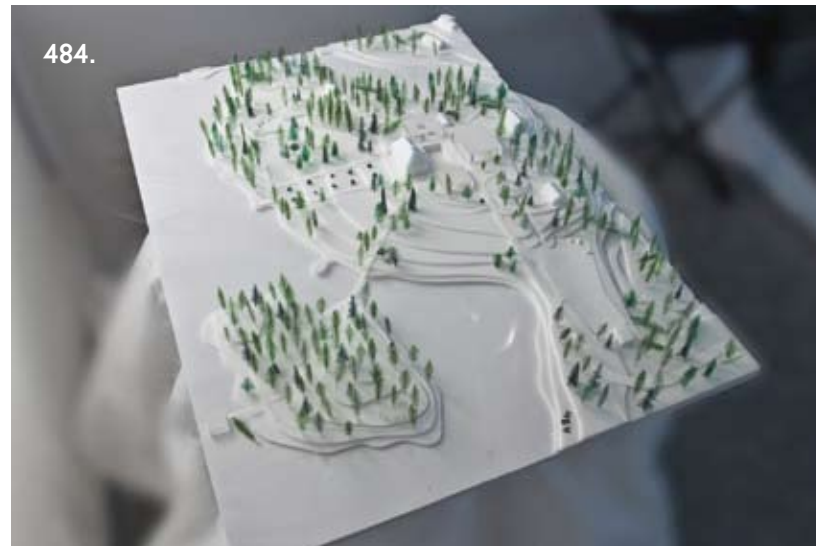
- Työtilojen ratkaiseminen sillä muotokielellä, mikä näyttely- ja muitten yleisötilojen osalta on erinomainen, johtaa itsetarkoituksellisuuteen. Työtilojen suunnittelu niiden tarpeista ja luonteesta lähtien johtanee vapautuvaan kokonaistulokseen.

- Julkisivun sisäpuolista pääreittiä ei ehkä ole tarpeen nostaa lainkaan irti maanpinnasta. Ilmaan nostetun laatan alle jäävä matala ulkotila on vaikea hoidettava.

- Runsaat käytävätilat kasvattavat ehdotuksen laajuutta ja kustannuksia.

Ehdotuksen arkkitehtuuriin kohdistui voimakkaita näkemyseroja palkintolautakunnan sisällä.

Arvioidut kustannukset ylittävät huomattavasti tavoitteen.

450. NIMIMERKKI "BAROQUE"

Uudisrakennus asettuu hienosti osaksi Joenniemen kartanon ja puiston aksiaalisommitelmaa muodostaen kartanorakennukselle parin. Abstrahoitu kuparipintainen kuutio sopii kartanomiljööseen hyvin.

Ovaalinmuotoinen valopiha rakennusten välissä spiraalimaisine rampeineen on kaunis aihe, mutta pääsisäänkäynnin sijoittaminen perustasoa alemmas on epäluonteva ratkaisu. Vaihtuvien näyttelyiden gallerian päälle sijoittuva näyttelytilojen, valokuilujen ja ulkopatioiden muodostama labyrintti muodostaa kiinnostavan tilasarjan.

Ravintolapaviljongin huvimajamainen olemus on viehättävä, joskin keittiön sijainti ravintolasalia alemmassa tasossa ei ole toimiva ratkaisu.

484. NIMIMERKKI "MKS010"

Kaunis, hienostunut ja pitkälle työstetty ehdotus, joka käsittelee Joenniemeä kokonaisuutena taiteen, arkkitehtuurin ja luonnon kokemispaikkana.

Ravintolapaviljonki on saapumissuunnasta käsin kartanorakennuksen edessä, mutta se on riittävän matala jättämään kartanorakennuksen edelleen maiseman dominantiksi. Lasiset, eleettömät massat täydentävät hienosti kartanorakennuksen sisäänkäyntiaukion ja asettuvat osaksi jo olemassa olevien rakennusten mittakaavaa. Museon sydämen muodostava, perustasoa alempana sijaitseva veistospiha on ratkaisuna viehättävä, mutta Suomen oloissa hankalasti huollettavissa.

Näyttelytiloilla on kullakin oma luonteensa, ja näyttelykierto toimii. Pienempään vaihtuvien näyttelyiden tilaan tulisi olla yhteys kulkematta kokoelmatilojen kautta. Joenniemeen ja Taavetin-saaren sijoitettavat pienet paviljonkimaiset rakennukset aktivoivat hienolla tavalla koko Joenniemen puistoalueen museovieraiden käyttöön.

Maanalainen huoltotunneli on ratkaisuna kallis ja lisää entisestään ehdotuksen suurta laajuutta.

506. NIMIMERKKI "281128"

Sijoitus on järkevä. Toimistotilojen vieminen järven rantaan on kuitenkin tarpeetonta ja työntekijöille hankalaa.

Yhteys kartanorakennukseen on esitetty sekä maan tasossa että alla. Yksi yhteys riittää.

Saapuminen sisäänkäynnille kartanon eteläpuolta on kävelijälle mielenkiintoinen reitti, mutta liikuntaesteisen taksikuljetus ei tälle reitille sovi.

Tilojen jäsenitys on selkeä ja ryhdikäs, mutta ehdotuksen muu luonne ei ylimalkaisista julkisivuista selviä.

516. NIMIMERKKI "MFRD1988"

Sijoituspaiikallaan oman tyyppisensä ehdotus, jossa hahmottuu erinäköisten talojen rykelmä, poikkeuksellisesti toimisto-osa korkeimpana. Vanha Gösta säilyttää yllättävän onnistuneesti paikkansa tässä kompositiossa verrattuna "epäsuhtaiseen pariskuntaan", jota ratkaisutyyppiä useimmat ehdotukset edustavat.

Sisältä avautuu vaihtelevia näkymiä ulos kapean ja pitkän keskellä sijaitsevan rakennuskappaleen lasiseinien läpi.

Sisäänkäynti on oudosti kulmittain lähestymissuuntaan nähden.

Keittiö ei voi sijaita eri kerroksessa kuin ravintola, eikä sen huolto-ovi voi sijaita puiston puolella.

Oleva hieno länsiterassi on hävitetty kokonaan.

524. NIMIMERKKI "WRAPPING"

Uudisrakennus on sijoitettu perustellusti kartanorakennuksen länsipuolelle, mutta sisäänkäynti on vaikeasti löydettävissä. Ehdotus hyödyntää ansiokkaasti rinteiden tasoeroja. Massoitteilla ja osittaisella maan alle painamisella on tavoiteltu mittakaavaltaan kartanorakennuksen liittyviä volyymejä. Rakennuksen kokonaishahmo muodostuu kuitenkin ison oloiseksi. Osa maanalaisista tiloista jää hyvin pimeiksi.

Ravintola terasseineen on sijoitettu hienosti järvimaisemien äärelle. Kokoelmatilojen tulisi olla suljettavissa näyttelyrakennuksen ajaksi katkaisematta yhteyttä kartanoon.

Julkisivujen arkkitehtuuri on hallittua ja synkkydessäänkin kaunista.

541. NIMIMERKKI "SOUND OF SILENCE"

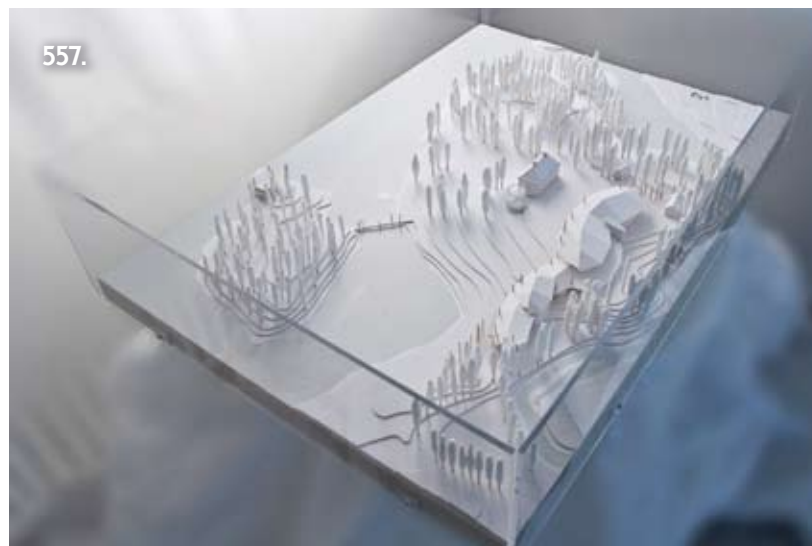
Kaikista muista poikkeava ehdotus, joka sijaitsee notkelmassa Taavetinsaaren kohdalla. Paikan päälle tullessa näkymä Taavetinsaaren salmen yli peittyy, mutta avautuu uudelleen lähestyttäessä kartanorakennusta.

Veden äärelle saavutaan hienosti laskeutumalla loivaa kulkuväylää ja astumalla rakennuksen läpi. Vesi on muutenkin oleellinen osa sisätilojen tunnelmaa, koska rakennus kiertyy loivasti muodostamansa laguunin ympärille. Ollaan kuin laiturilla koko ajan. Koska näkymät rajautuvat kummallakin sivulla, sisätila myös ikään kuin laajentuu ulos, veteen.

Uudisrakennus on osittain upotettu maastoon ja kaksi korkeampaa rakennuksen osaa kummasakin päädyssä rakentaa sen verran symmetriaa, että syntyy itsenäisen paviljongin tuntu. Ihmetyttää hiukan korkeampien päätykappaleiden keikauttaminen vinoon: tilallisesti erittäin hieno ehdotus ei kaipaisi tällaista veistoksellista tehostetta.

Näyttelykierto on pääasiassa toimiva. Huoltoreitti on pitkä, mutta kaksoiskäytävän ansiosta huolto ei risteä yleisöliikenteen kanssa. Toimistotiloja puuttuu kokonaan. Konservointitila, jossa työskennellään, on kokonaan maan alla. Rakennuksen sijainnista johtuen liitos Joenniemen päärakennukseen maan alla on pitkä, pimeä ja huoltokäytävän luonteinen.

Materiaalivalikoima on hienostunut. Herkkäpiirteisessä maisemassa Sound of silence täyttää notkelman Taavetinsaaren kohdalla ja muuttaa maisematilaa dramaattisesti.

543. NIMIMERKKI "INSETTED"

Sijoitus on erinomainen ja tarjoaa sisäänkäynnille itsestään selvän ilmeen.

Liitos kartanorakennukseen on sekä hienotunteinen että kätevä.

Taseroilla ja korkeuksilla leikittely on raikasta ja perusteltua. Pääporras on hyvä sisätilojen maamerkki. Julkisivut ovat kovin luonnosmaisia.

552. NIMIMERKKI "222705"

Veistoksellinen ehdotus, joka pureutuu laajennuksen sijoittamiseen maataiteen keinoin. Uudisrakennusmassa tuo hyvällä tavalla mieleen lumen nietostumisen tuulussa. Laajennus on onnistuneesti sijoitettu taustaksi kartanorakennukselle ja kartanopuistolle saapumissuunnasta nähtynä. Pääsisäänkäynti hahmottuu selkeästi, ja johtaa rakennuksen sydämenä toimivaan hienoon ja tilalliseen aulaan.

Liittyminen kartanorakennukseen on raskaan oloinen ja tuhoaa alkuperäisen ulkoverannan. Kenties asia olisi kuitenkin korjattavissa veistoksellisen ulkohahmon tai toiminnan kärsimättä, sillä yhteys kartanoon on esitetty myös maanalaisessa kerroksessa.

Näyttelytilat liittyvät kaikki isoon aulatilaa, mikä on ihan toimiva ratkaisu, mutta johtaa aulan pinta-alan kasvamiseen pinta-alaltaan suureksi. Ravintolan keittiö ja varastot tukkivat mahdolliset järvinäkymät, eikä ravintolan huoltoyhteyttä ole esitetty.

Rakennukseen ajateltu konstruktio ja julkisivujen materiaali ovat mysteeri. Havainnekuissa esitetty vaakasäleistä koostuva osittain transparentti rakenne vaikuttaa utopistiselta Suomen oloissa.

557. NIMIMERKKI "7D3A"

Erittäin omaleimainen kokonaisuus. Sijoitus on tälle muotokielelle perusteltu.

Liitos kartanorakennukseen on idealtaan mainio: näyttelyvieras voi kiertelynsä päätteeksi poistua kartanorakennuksen pääovesta. Porrastornin pienentäminen on kuitenkin tarpeen.

Juhlasalin sulkeminen salitilaksi näyttää sulkevan näyttely-yleisöltä myös pääsyn naulakko- ja wc-tiloihin.

Juhlavuus ja helppo liikkuminen ovat johtaneet ratkaisun runsaaseen mitoittamiseen. Pinta-alojen yhteenvedoa ei ole esitetty.

Huolellisesti ja taidokkaasti tehdyt julkisivut huokuvat autereista mystiikkaa ja eksotiikkaa.

5 KILPAILUN TULOS

Palkintolautakunta päätti kolmen ensimmäisen palkinnon osalta palkintosumman jakamisesta kilpailuohjelman mukaisesti. Kuitenkin, johtuen mm. ehdotusten suuresta määrästä, päätettiin jakaa kahden sijasta kolme lunastusta, jolloin palkintosumma nousi 120 000 euroon. Palkintolautakunta teki kaikki päätöksensä yksimielisesti.

1. PALKINTO 40 000 €

Palkintolautakunta päätti antaa ensimmäisen palkinnon ehdotukselle **”Parallels”**.

Parallels on hienovireinen puurakennus, joka asettuu osaksi Joenniemen historiallisia kerrostumia vanhaa kunnioittavana, mutta samalla itsenäisenä, uutena rakennustaiteen kerrostumana.

Kaikista ratkaisuista näkyy yhtäältä tekijöiden innostus tehtävää kohtaan, toisaalta se, että he ovat säilyttäneet suunnitteluun ryhtyessään varsin analyttisen otteen. Rakennuksen sijoitusta, tiloja, materiaaleja ja julkisivuja on mietitty tarkoin. Ratkaisut kertovat perehtyneisyydestä olevaan rakennuskantaan, rakennuspaikan ja rakennuttajan historiaan, suomalaiseen kulttuuriin ja tämän päivän arkkitehtuuriin.

Tämä ehdotus tuo toteutuessaan uuden nähtävyyden ja suomalaisen puurakentamisen helmen Joenniemeen.

2. PALKINTO 30 000 €

Toinen palkinto päätettiin antaa ehdotukselle **”Thyra”**.

Thyra edustaa modernin arkkitehtuurin klassisen selkeää rakennustyyppiä: hillitty ulospäin, mutta rikas sisältä. Kaiken muotoilottelun jälkeen palataan perusasioiden äärelle. Thyra on kilpailun tarjonnassa raikas poikkeus.

3. PALKINTO 20 000 €

Kolmas palkinto annettiin ehdotukselle **”Ruth S.”**, joka nousi palkintoluokkaan herkällä veistoksellisuudellaan. Siinä kartanorakennukselle on suunniteltu omaleimainen, uutta arkkitehtuuria edustava vastapari.

LUNASTUKSET 3 kpl á 10 000 €

Lunastukset päätettiin antaa ehdotuksille **”Piparminttu”**, **”HP1002”** ja **”MKS010”**. (Ehdotukset eivät ole keskinäisessä järjestyksessä.)

Lisäksi palkintolautakunta päätti jakaa **kahdeksan kunniamainintaa**. Ne annettiin ehdotuksille **”Bento”**, **”Ruth” (4)**, **”Lanssi”**, **”Across the River and into the Trees”**, **”Sound of silence”**, **”Muserla 41644”**, **”Eivät liiku”** ja **”MFRD1988”**. (Ehdotukset eivät ole keskinäisessä järjestyksessä.)

6 SUOSITUS KILPAILUN JATKOTOIMENPITEIKSI

Palkintolautakunta suosittelee yksimielisesti, että arkkitehtisuunnittelutehtävä annetaan voittaneen ehdotuksen tekijöille.

Kilpailuohjelman mukaisesti, mikäli työn toteutus annetaan ulkomaiselle yritykselle, tulee tämän osoittaa yhteistyökumppaniksi järjestäjän hyväksymä suomalaisen pääsuunnittelijapätevyyden omaava henkilö.

Voittaneen työn jatkokehitysohjeina palkintolautakunta esittää mm. seuraavaa:

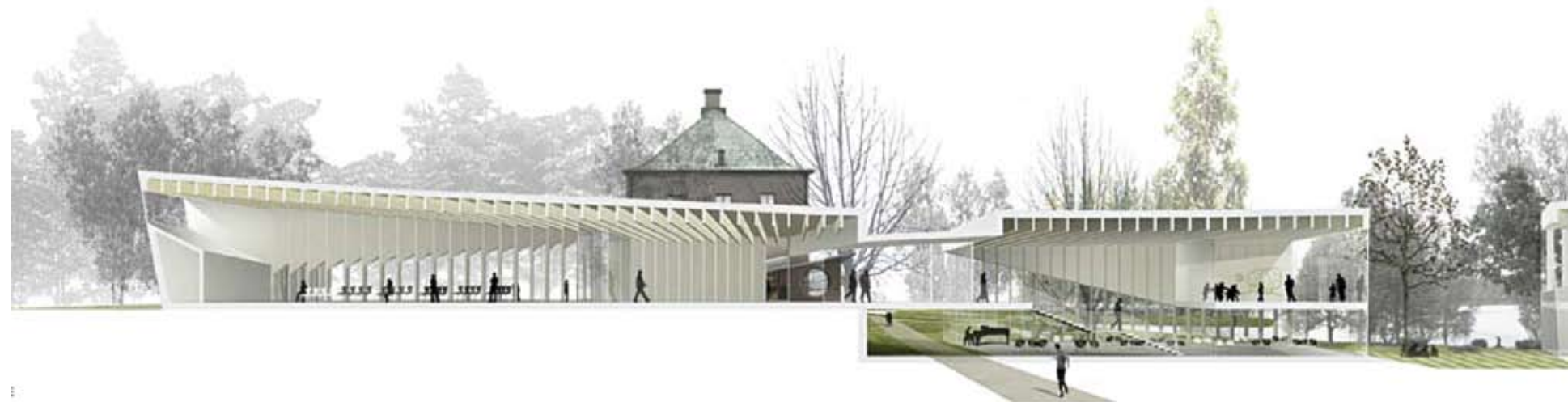
Sijoittumista Joenniemen päärakennuksen kyljessä tulee vielä tutkia. Herkässä suomalaisessa järvimaisemassa korkeuserot ovat pienet ja uuden kappaleen sijoittaminen maisemaan vaatii ehkä tarkastelua; palkintolautakunnan mielestä uudisrakennusta voisi siirtää kauemmas kartanorakennuksesta ja myöskin pohjoiseen päin.

Ruohokatto on kallis ja Suomessa epäkäytännöllinen ratkaisu, jota ei juuri kukaan tulisi näkemään.

Saunan sijoittaminen saareen on osoittautunut hyvin kalliiksi ratkaisuksi.

Rakennuskustannusten ohella tulee kiinnittää erityistä huomiota myös rakennuksen elinkaarikustannuksiin.

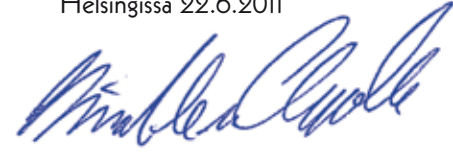
Palkintolautakunnan yksityiskohtaiset jatkokehittelyohjeet on kirjattu erilliseen pöytäkirjaan.

Gösta

7 ARVOSTELUPÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS

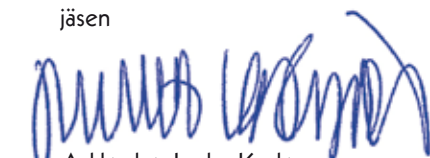
Helsingissä 22.6.2011

Henrik de la Chapelle,
Palkintolautakunnan puheenjohtaja

Susanna Serlachius,
jäsen

Arkkitehti Jouko Koskinen
jäsen

Museonjohtaja Pauli Sivonen
jäsen

Kaupunginarkkitehti Sirkka Sortti
jäsen

Arkkitehti Sari Nieminen
jäsen

Arkkitehti Riina Palva
jäsen

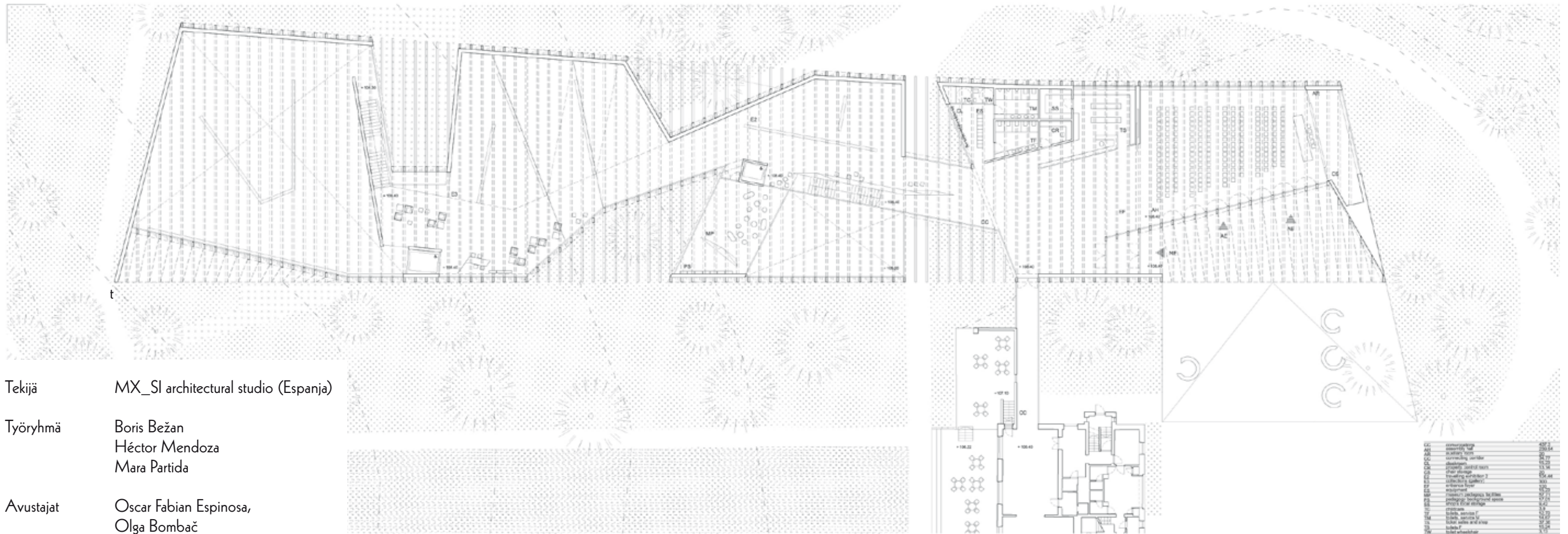
Eija-Liisa Larkas
sihteeri

8 NIMIKUORTEN AVAUS

PALKINNOT:

1. palkinto, nimimerkki "Parallels"

Tekijä MX_SI architectural studio (Espanja)

Työryhmä Boris Bežan
 Héctor Mendoza
 Mara Partida

Avustajat Oscar Fabian Espinosa,
Olga Bombač

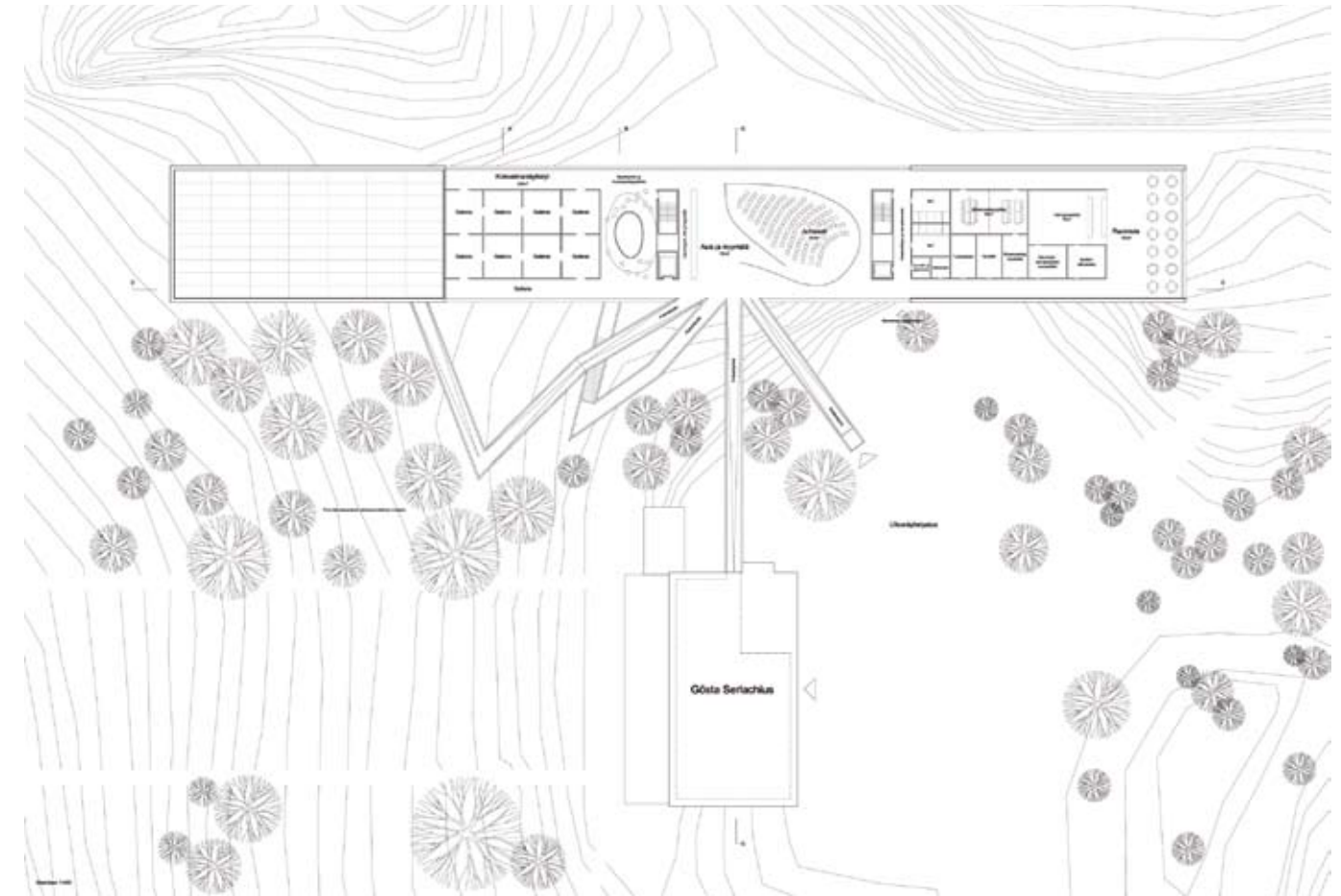
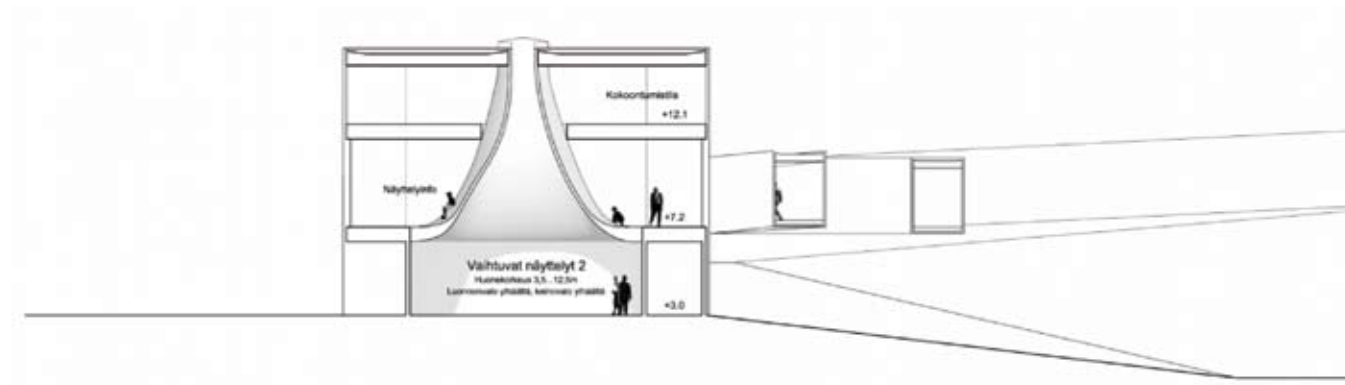
2. palkinto, nimimerkki "Thyra"

Tekijä Arkkitehtuuriostoimisto
Heikkinen-Komonen Oy

Työryhmä Mikko Heikkinen
Markku Komonen
Esa Ruskeepää

Avustaja Erkko Aarti

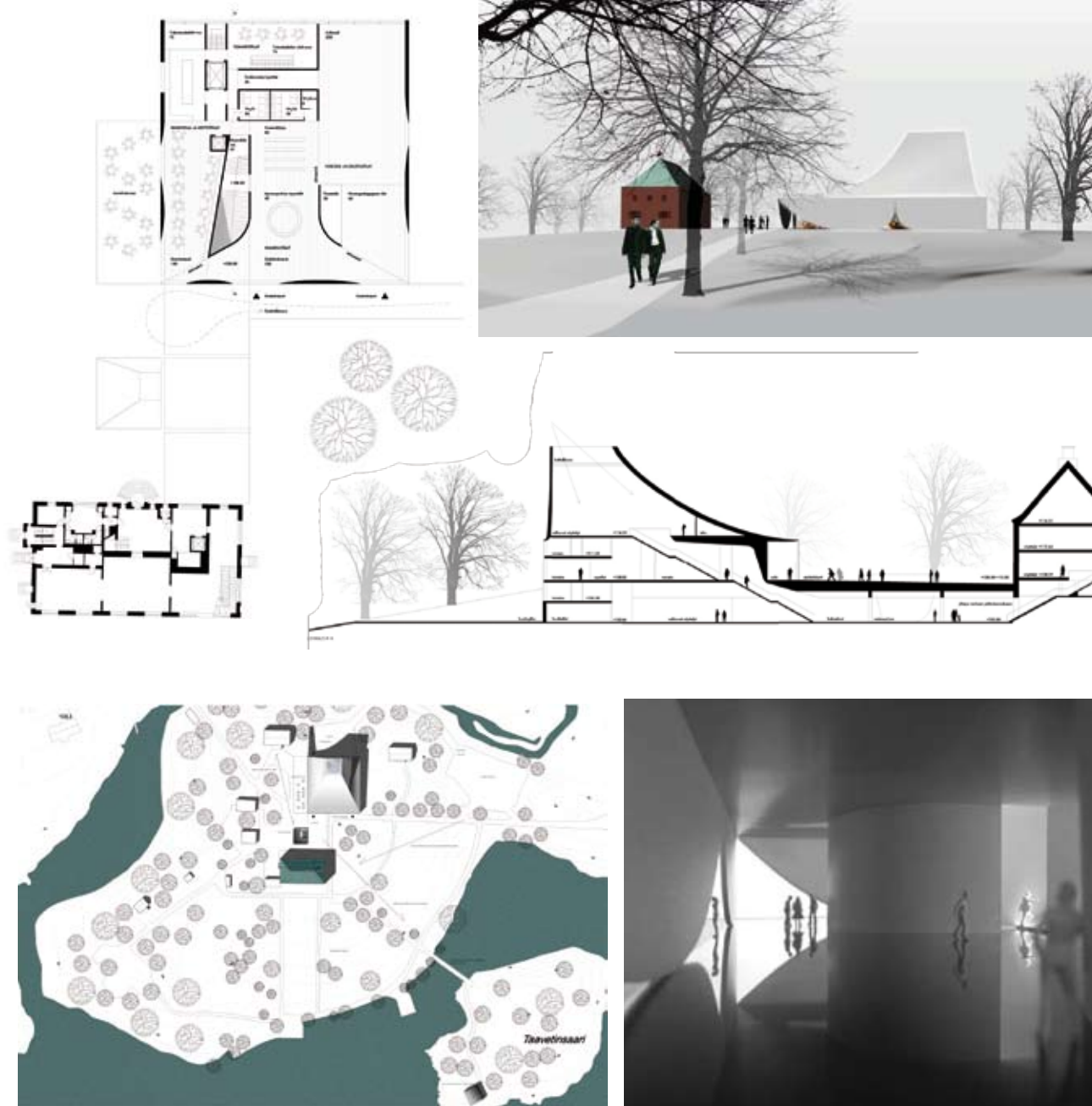
Pienoismalli Seppo Rajakoski

3. palkinto, nimimerkki "Ruth S."

Tekijät Riku Rönkä
Katri Rönkä

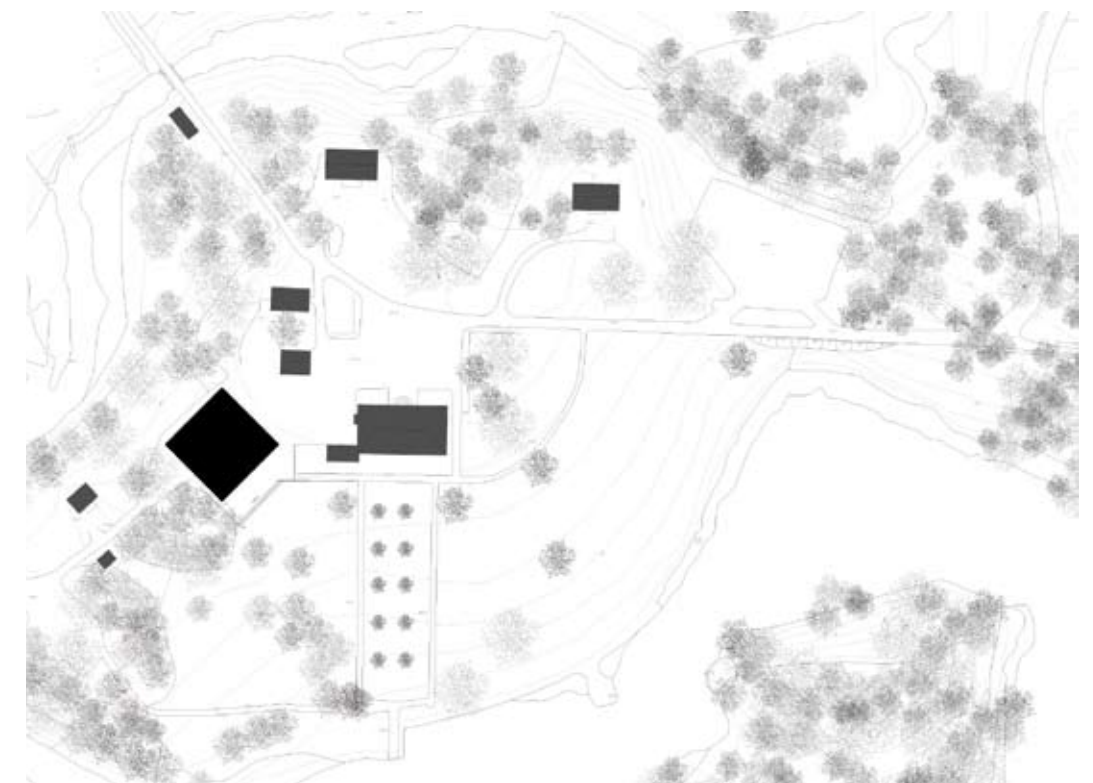
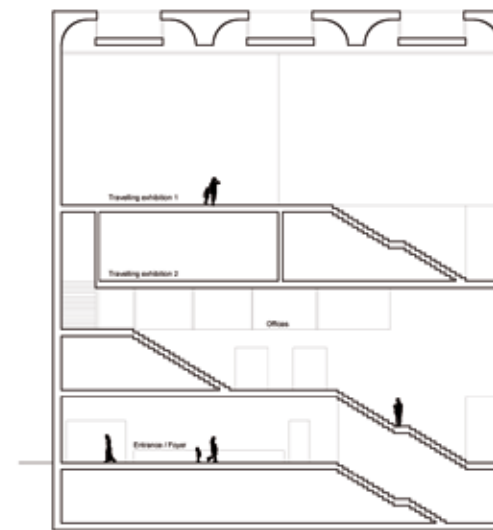
Avustajat Philippe Gélinas
Roosa Rönkä
Tatu Pärssinen

LUNASTUKSET:

Lunastus, nimimerkki "Piparminttu"

Tekijä Thomas Gebert (Sveitsi)

Lunastus, nimimerkki "HP1002"

Tekijä Martin Ostermann / magma architecture
Ostermann & Kleinheinz (Saksa)

Avustajat Lena Kleinheinz, Henrik Ulsfort, Peter Fabirkeiwicz, Hendrik Bohle,
Veljko Markovic, Pablo Carballal, Rubib Dabo

Lunastus, nimimerkki "MKS010"

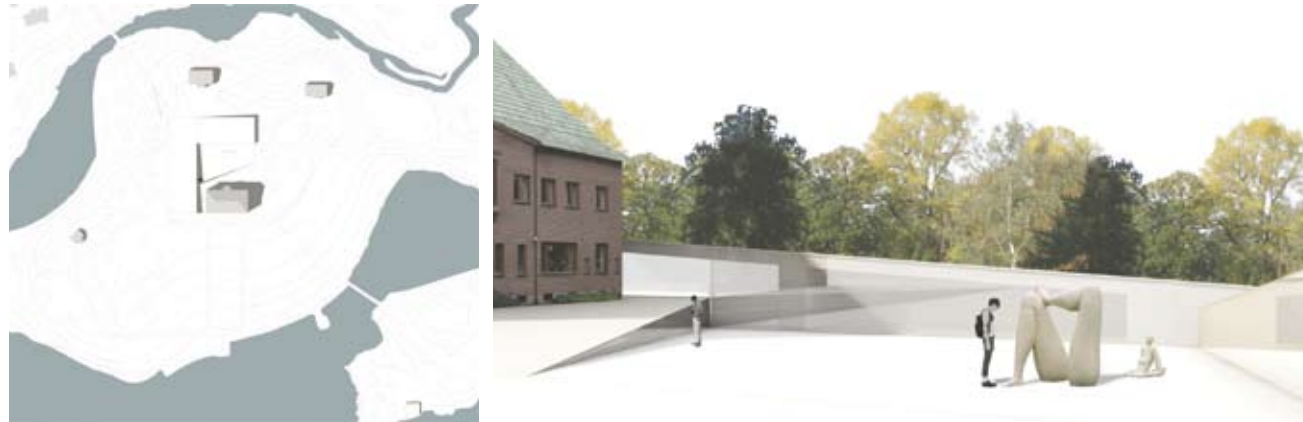
Tekijä MAKSI Architecture & Urbanism / director Marieke Kums
(Hollanti)

KUNNIAMAININNAT:

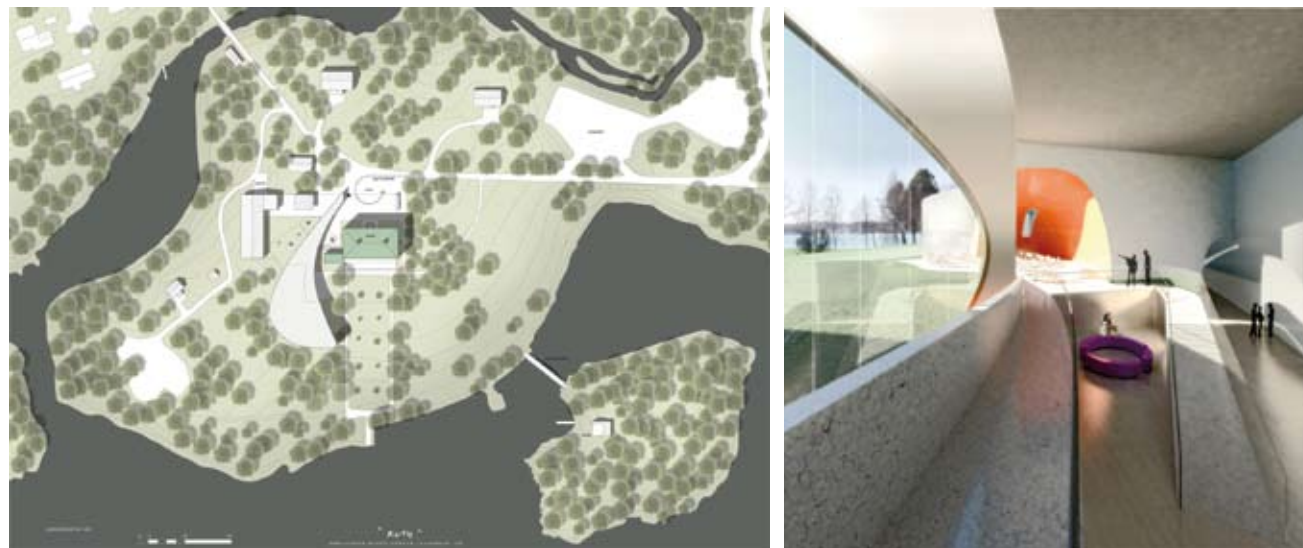
Kunniamaininta, nimimerkki "Bento"

Tekijät Kaisa Sormunen
Anu Tahvanainen
Eeva Turunen

Kunniamaininta, nimimerkki "Ruth" (4)

Tekijät Teemu Halme
Jukka Savolainen

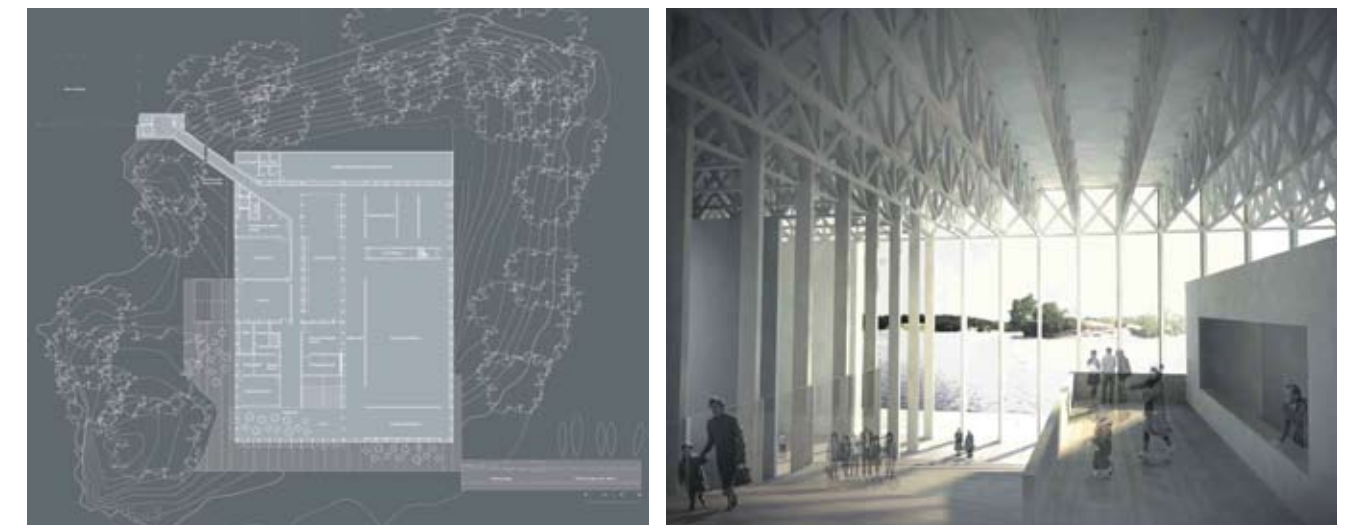
Kunniamaininta, nimimerkki "Lanssi"

Tekijä Mikko Liski
Avustaja Kai Korhonen

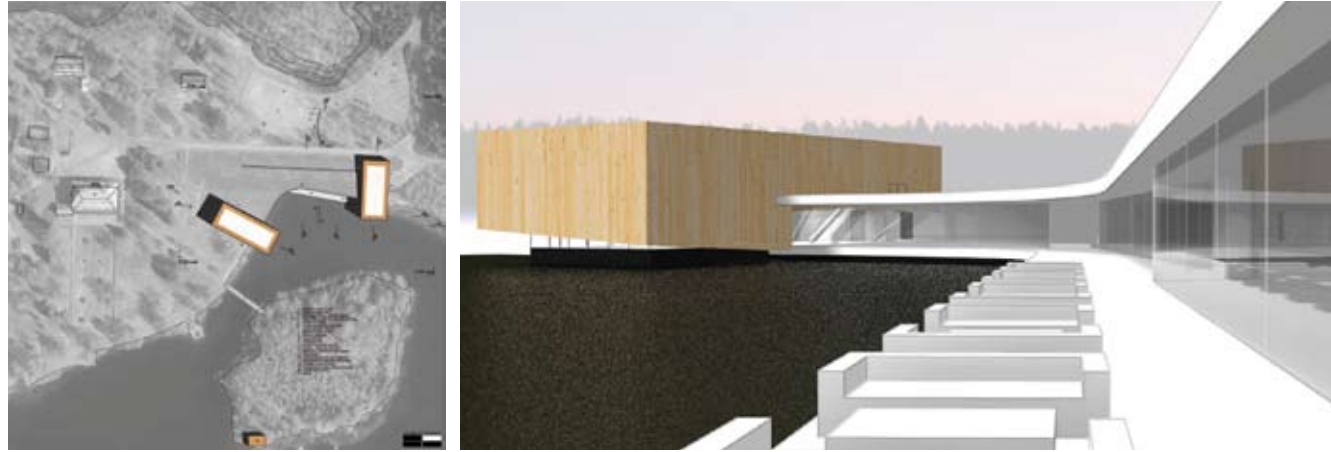
Kunniamaininta, nimimerkki "Across the River and into the Trees"

Tekijä Per Henrik Söderberg (Ruotsi)

Kunniamaininta, nimimerkki "Sound of silence"

Tekijä Eirik Ronning Andersen (Norja)

Kunniamaininta, nimimerkki "Muserla 41644"

Tekijä Alex Poulsen Arkitekter A/S (Tanska)

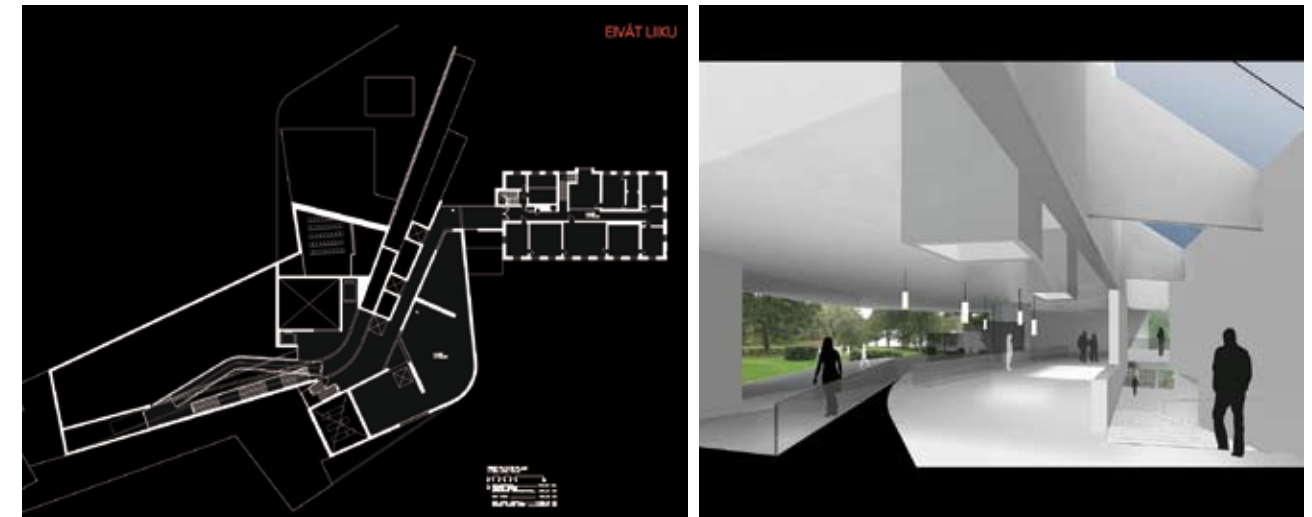
Työryhmä Helene Bekker
Karin Oinonen
Christian Holm

Rakenne-, LVI ja ympäristösuunnittelu
Niras / Petr Noyé, Erling Kettelsen

Kunniamaininta, nimimerkki "Eivät liiku"

Tekijät Marco Antonio Tapia López (Espanja)
Carmen Figueiras Lorenzo (Espanja)

Kunniamaininta, nimimerkki "MFRD1988"

Tekijä Cannatà & Fernandes Arquitectos Lda (Portugali)

Tekijät Fátima Fernandes
Michele Cannatà

